The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

A
JEWISH
CANADIAN
DAILY
Circulated
All Over
CANADA
And Abroad

פאליטיש
אומפארטייאיש
נאציאנאל

א צייטונג [illegible]
פרייהייט פון אויסדרוק
צו אלע שיכטען.

VOLUME XVIII No 7654 | Friday, August 21st, 1931 | זונען אונטערגאנג: 8.15. | יום ו' ח' אלול, פרשה כי תצא, תרצ"א. | טאראנטא, פרייטאג דער 21־טער אויגוסט, 1931. | PRICE THREE CENTS

AUG 1931

N Y Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK N Y

האי-קאמישאנער בארוהיגט אידען געגען אראבישען גענעראל-סטרייק

געזעגענענדיג זיך מיט די „אגודה״ - פיהרער ביי א פארטי אין ירושלים, פארזיכערט לארד טשענסעלאר, אז קיינע אראבישע אויפהעצונגס דעמאנסטראציעס וועלען דעם זונטאג ניט דערלויבט ווערען.

ירושלים, אויג. 20, (איטא).

דער האי־קאמישאנער, לארד טשענסעלאר, האט היינט נאכמיטאג געגעבען א „זיי געזונט״ פארטי לכבוד די פיהרער פון דער „אגודה״, מיט רבי זאננפעלד בראש. דער האי־קאמישאנער האט פאר זיי פארגעשטעלט דעם דירעקטאר פון דעם אנטוויקלונגס פלאן, לואיס פרענטש, און ער האט אויך פארזיכערט די אגודה פיהרער, אז קיינע אויפהעצונגס דעמאנסטראציעס וועלען ניט דערלויבט ווערען היינטיגען זונטאג, ווען דער אראבישער גענעראל־סטרייק וועט אנגעהויבען ווערען.

3 ארבייטער טויט און א צאל אויפן טויטען-בעט פון פארגיפטונג אין טאראנטאר פאבריק

דורך א צופאל איז נעכטען אויפגעדעקט געווארען א שוידערליכע טראגעדיע וועלכע האט זיך אפגעשפיעלט ביי אונז אין שטאדט אין א היגער לעדער־פאבריק, וואו 2 ארבייטער זענען געשטארבען פון בענזאל־פארגיפטונג, נאך 2 אנדערע קעמפען איצט מיט'ן טויט, און א גרעסערע צאהל ארבייטער האבען זיך געראטעוועט אין צייט, איידער דער בענזאל גיפט האט צייט געהאט צו ווירקען אויף זיי גענוג.

די פאבריק געפינט זיך אויף איסטערן עוועניו. און דארט איז באנוצט געווארען בענזאל צו איינרייבען אויפ'ן לעדער כדי עס זאל באקומען א פיינעם גלאנץ. אינ'ם שטאף וועלכער איז באנוצט געווארען פאר דער איינרייבונג איז געווען ארום 65 פראצענט בענזאל.

יעדען טאג האבען די ארבייטער איינגעזאפט אין זיך דעם גיפט פונ'ם בענזאל, וועלכער האט ביסלעכווייז זיי אומגעבראכט.

די אומגעקומענע קרבנות זענען אלבערט בעימאן פון נארט יארק, און וויליאם סנוק, פון 95 קווינסבורי עוועניו. די אנדערע צוויי וועלכע קעמפען איצט מיט'ן טויט זענען 21 יאריגע יונגעלייט, עדווארד בייקער און האווארד גיפארד.

מען דערוויסט זיך איצט אויך, אז מיט עטליכע מאנאטען צוריק איז אין דער זעלבער פאבריק געשטארבען צוליעב די עפעקטען פונ'ם בענזאל גיפט, דער ארבייטער טאמאס סמיט, און די וואס האבען זיך געראטעוועט אין צייט זענען דזשארדזש ווילקינסאן, פון 61 בערקשייר עוועניו, וויליאם ריגגס, פרעד דאבסאן, וואלטער פיצגעראלד און דזשעק סמיט. זיי ליידען נאך אלע פון די סימפטאמען, אבער מען גלויבט אז זיי וועלען געזונט ווערען.

בעימאן איז געשטארבען מיט א מאנאט צוריק, און סנוק איז געשטארבען ערשט מיט עטליכע טעג צוריק. די ארבייטער זענען שוין לאנג קראנק געווען. די סימפטאמען פון דער גיפט־קראנקהייט זענען געווען א זשומעניש אין קאפ עטליכע שטונדען נאך דער ארבייט, דאס בלוטיגען פון דער נאז; דאס אויספאלען פון די ציינער און דער פארלוסט פון וואג און כוחות.

דער גיפט האט הויפטזעכליך זיין עפעקט אויף די געוועבען פון די ביינער, וועלכע ער האט פארדארבען. די ארבייטער האבען מורא געהאט צו אויפגעבען זייער דזשאבס טראץ דעם קראנקען צושטאנד, אויס מורא פאר דער גרויזאמער ארבייטסלאזיגקייט.

די אורזאכען פון דעם טויט פון די ארבייטער וואלט מען אפשר קיינמאל ניט אויסגעפונען, ווען די אלמנה פון אלבערט בעימאן וואלט ניט געפאדערט אז איהר מאן זאל געפאלמעסט ווערען. איצט האט זיך פאראינטערעסירט מיט דעם ענין דער קאראנער, דר. קראופארד, און דער פראווינציעלער דעפארטמענט.

אמעריקע וועט העלפען רעווידירען דייטשלאנדס רעפאראציעס

לאנדאן, אויג. 20.

די „דיילי העראלד״, וועלכע ווערט באטראכט אלס דער ארגאן פון דער בריטישער ארבייטער רעגירונג, האט היינט פאראורזאכט א היבשע סענסאציע אין די היגע פאליטישע קרייזען מיט דער נייעס וואס זי האט פארעפענטליכט, אז עס ווערען איצט אויסגעארבייט פלענער פאר אן אינטערנאציאנאלער קאנפערענץ צו באטראכטען די פראגע וועגען רעווידירען די דייטשע רעפאראציעס־צאהלונגען.

לויט ווי די דערמאנטע צייטונג באריכטעט, וועט די דאזיגע אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ פארופען ווערען אזוי שנעל ווי אמעריקע'ס אויסערן מיניסטער, הענרי ל. סטימסאן, וועט זיך אומקעהרען צוריק קיין וואשינגטאן, פון זיין טור איבער אייראפע.

וואשינגטאן אויג. 20.

עקטינג סעקרעטערי קעסל פון דעם סטייט דעפארטמענט, האט היינט געלייקענט די נייעס וועגען אן אינטערנאציאנאלער קאנפערענץ.

גריכענלאנד באזעצט קאמוניסטען אויף אן אינזעל

אטהענס, גריכענלאנד, אויג. 20.

די גריכישע רעגירונג האט באקאנטגעמאכט, אז זי האט ענדליך באשלאסען צו דעפארטירען די עטליכע הונדערט קאמוניסטען וועלכע געפינען זיך איצט אין א היגען דזשייל. זיי וועלען דעפארטירט ווערען אויף א ניט־באזעצטען אינזעל.

בורקעס וועלען אויפגעבויט ווערען פאר זייערטוועגען, און טרופען און פאטראל־שיפען וועלען היטען דעם אינזעל כדי צו פארמיידען אז זיי זאלען ניט אנטלויפען.

זיי זענען ארעסטירט געווארען אויף דער באשולדיגונג פאר פארשפרייטען קאמוניסטישע פראפאגאנדע אין גריכענלאנד. די קאמוניסטישע באוועגונג איז זעהר גרויס אין לאנד, און עס ווערט איצט פארמירט אן אנטי־קאמוניסטישע וואך פון פריוואטע בירגער.

לינדבערגס עראפלאן, באשעדיגט געווארען

טאקיא, יאפאן, אויג. 20.

טשארלז לינדבערג און זיין פרוי זענען געצוואונגען געווען צו פארבלייבען נאך אויף א טאג אין די שטורמדיגע וואסערען פון דעם יאפאנעזישען אינזעל קעטאי, ווייל סיי דער מאטאר און סיי דער אנקאר פונ'ם עראפלאן זענען קאליע געווארען, און עס קומט אן זעהר שווער צו פאררעכטען עס אויפ'ן וואסער צוליעב דעם זעהר שטורמדיגען וועטער.

די יאפאנעזישע רעגירונג האט דערווייל ארויסגעשיקט א רעטונגס־שיף צו די פליהער, און די לינדבערגס האבען אויסגערוהט די לעצטע נאכט אויף דער שיף. די פריערדיגע נאכט זענען זיי פארבליבען אין ארומיגע גריבער, ווייל די געפאהר פונ'ם ווילדען וועטער איז זעהר גרויס.

ארבייטסלאזע בחורים וועלען באקומען א וואך ביים בויען האי-וועי $14.40

מעיאר סטוארט איז נעכטען אינפארמירט געווארען דורך א. וו. לייוועער, דער קאמישאנער אף פאבליק וועלפעיר, אז ביי א קאנפערענץ וואס ער האט געהאט מיט דעם פראווינציעלען פרעמיער הענרי, ביי וועלכער עס איז דעבאטירט געווארען די פראגע וועגען דער פראגראם פון רעליעף־ארבייט אין אנטעריא, האט דער פרעמיער איהם אינפארמירט, אז אונפארהייראטע ארבייטסלאזע וועלכע וועלען באשעפטיגט ווערען אין די נארט ביים בויען די טראנס־קאנאדער־האי־וועי, וועלען באקומען פאר זייער ארבייט $14.40 א וואך.

אין אנדערע ווערטער מיינט עס 30 סענט א שטונדע. פון דער דאזיגער סומע וועט גענומען ווערען פון יעדען פון די ארבייטסלאזע בחורים 1 דאלאר א טאג פאר בארד, אזוי ארום אז עס וועלען איהם נאך איבערבלייבען ארום 7 דאלאר איבער דער וואך.

דער פרעמיער האט אויך אינפארמירט מר. לייוועער, אז מיט קליינע אויסנאהמען וועלען ביי די דאזיגע ארבייטען באנוצט ווערען בלויז אונפארהייראטע מענער. לכתחילה וועלען באשעפטיגט ווערען איבער 10 טויזענט ארבייטער און ביסלאכווייז וועט זייער צאהל פארגרעסערט ווערען אויף צוויי מאל אדער דריי מאל אזויפיל, האט דער פרעמיער געזאגט.

די רעגירונג האט אויך ארראנזשירט מיט די אייזענבאהן קאמפאניעס, אז דער „פעיר״ פאר אזעלכע ארבייטסלאזע זאל זיין א סענט און א האלב פאר'ן מייל. דער פרעמיער האט אויך דערקלערט, אז די ארבייט וועט זיך אנהויבען ארום דעם אנהויב פון חודש סעפטעמבער.

סטרייק אין שיפער-הילמאן שאפ, פארוואנדעלט אין א ברודער-קאמף

דער סטרייק וואס די אמאלגאמייטעד מענער קליידער יוניאן האט ארויסגערופען אין דעם שיפער־הילמאן שאפ, איז איצט פארוואנדעלט געווארען אין א ברודער־קאמף, צווישען דער „אמאלגאמייטעד״ און דער נייגעגרינדעטען „געלינקטען״ לאקאל פון דער נעשאנעל לייבער קאנסיל, אדער די קענעדיען קלאדהינג ווארקערס יוניאן.

נעכטען איז אין טאראנטא געווען דער סעקרעטאר פון דער דאזיגער יוניאן, וו. ט. בורפארד, און ער האט זיך געווענדעט צום טשיף אף פאליס דרייפער, פארלאנגענדיג פון איהם, אז די פאליציי זאל אפשטעלען דאס פיקעטען פון דער אמאלגאמייטעד.

אין דער זעלבער צייט האט אבער דער טאראנטא דיסטריקט טרייד און לייבאר קאנסיל אנגענומען מיט א שטיקעל צייט צוריק א רעזאלוציע פארדאמענדיג די „נעשאנעל״ יוניאן, און דער קאנסיל רופט אויף אלע אינטערנעשאנעל יוניאנס אין טאראנטא „צו געבען זייער מאראלישע הילף דער אמאלגאמייטעד אין איהר קאמף געגען דער פארקלענערונג פון ווייידזשעס און געגען די סטרייק־ברעכערישע מעטאדען וואס די נייע ארגאניזירטע נעשאנעל יוניאן האט איינגעפיהרט״.

לויט ווי א וויכטיגער באאמטער פון דער אמאלגאמייטעד האט נעכטען איבערגעגעבען צו א פארטרעטער פון „זשורנאל״, האט די אמאלגאמייטעד ארונטערגענומען ביז איצט 39 לאנג־ארבייטענדע ארבייטער פון דער שיפער־הילמאן, און נאך ארום א צעהנדליג ארבייטער וועלכע זענען אין פארלויף פונ'ם סטרייק ארויסגעקומען אין שאפ און וועמען די אמאלגאמייטעד האט ארונטערגענומען.

דער „טעקס״ פון 5 פראצענט וואס אלע אמאלגאמייטעד ארבייטער האבען אויף זיך ארויפגעלייגט, אום צו העלפען די סטרייקערס, האט שוין אריינגעבראכט א באדייטענדע סומע, און עס ווערט דערווארט אז, אין פאל עס וועט נויטיג זיין, וועט דער הויפט אפיס אין ניו יארק אויך קומען צו־הילף.

די היגע יוניאן טוער פון דער אמאלגאמייטעד זענען דעריבער גרייט צו פארטזעצען דעם סטרייק אזוי לאנג, ביז אן ענטגילטיגער זיעג וועט דערגרייכט ווערען.

מאן און פרוי געדענקען ניט קיין חשבון פון זייערע חתונות

אין פראווינציאל־געריכט איז נעכטען דערשיינען פאר מעדזשיסטרייט פעטערסאן א מאן מיט'ן נאמען דזשיימס מארר, אויף דער קלאגע פון ביגאמי, וואס דאס מיינט אז ער האט געהייראט מיט צוויי פרויען גלייכצייטיג, איידער ער האט איינע פון זיי אפגע'גט.

אנטוויקעלט האט זיך אבער א מארנער קאמפליצירטער פלאנטער. מרס. מערי מארר, זיין געשיידטע פרוי, האט דערצעהלט, אז זי האט אליין אויך געהייראט מיט מאררען, איידער זי האט אפגע'גט איהרען א פריהערדיגען מאן. ביידע, סיי דער מאן און סיי די פרוי, האבען געהייראט עטליכע מאל איידער זיי האבען זיך גע'גט מיט זייערע פריהערדיגע „שותפים״.

אזוי ווי די ריכטערין האט זיך ניט געקענט ארויספלאנטערן פונ'ם פלאנטער, איז די קייס אפגעלייגט געווארען.

אמעריקאנער רעגירונג לאזט ניט אריין מעקסיקאנער אימיגראנטען

וואשינגטאן, אויג. 20.

לויט דעם באריכט וואס איז נארוואס פארעפענטליכט געווארען פון דעם סטייט דעפארטמענט, איז צו זעהן, אז אין פארלויף פון דעם פיסקאלען יאר, וועלכער האט זיך געענדיגט דעם 30־טען יוני 1931, זענען פון מעקסיקא אריינגעקומען בלויז 2,457 אימיגראנטען נאך די פאראייניגטע שטאטען.

דאס איז א גאנץ קליינע צאהל, ווען מען נעהמט אין אנבאטראכט, אז אין די פריהערדיגע יארען זענען אין א דורכשניט אריינגעקומען ארום 57 טויזענט מעקסיקאנער אימיגראנטען נאך די פאראייניגטע שטאטען.

די פארקלענערונג איז א רעזולטאט פון דער נייער שטרענגער פאליסי פונ'ם אמעריקאנעם אימיגראציאנס דעפארטמענט.

שטאדט וועט אנהויבען ברייטען פראגראם פאר ארבייטסלאזע

אויף היינט, 11 אזייגער פריה, האט מעיאר סטוארט באקאנטגעמאכט, אז די באארד אף קאנטראל וועט זיך פארזאמלען, און ביי דעם דאזיגען מיטינג וועלען אויך אנוועזענד זיין די „קעפ״ פון אלע שטאדטישע דעפארטמענטען, מיט'ן צוועק כדי צו דיסקוטירען און אויסארבייטען דעם ארבייטס־פראגראם פון דער שטאדט, אום צו העלפען די ארבייטסלאזע.

ביי דעם מיטינג פון מיטוואך אין מעיאר'ס אפיס, איז אויסגעארבייט געווארען צו אנהויבען גלייך בויען א נייעם פאסט אפיס פאר ראנימיד, צובויען א נייעם פליגעל צום קאסטאמס הויז; פארבעסערען די איסטערן ביטשעס; אויסבעסערען דעם פאסט־אפיס אויף קיל און דאנדעס, און א צאהל אנדערע עהנליכע ארבייטען.

צעהן טויזענט כינעזער אומגעקומען פון א פארפלייצונג

שאנכאי, אויג. 20.

לויט ווי עס איז היינט אפיציעל באריכטעט געווארען פון דער נאציאנאליסטישער רעגירונג פון כינע, זענען איבער 10 טויזענט מענשען דערטרונקען געווארען ווען דער טייך „לו־הא״ איז אריבער איבער די ברעגעס און האט פארפלייצט די שטעדט טשעקא, ניקיאנג, פושון און אנדערע.

די דאזיגע פארפלייצונג איז עהנליך צו דער פריהערדיגער, וועלכע האט אנגעטאן א חורבן אין אנדערע פראווינצען.

קיין שום רעטונג איז ניט געווען פאר די אומגליקליכע קרבנות צו ראטעווען זיך פון דער פארפלייצונג.

גלויבט אז ער האט געפונען אמונדסענס עראפלאן

בערלין, אויג. 20.

פראפעסאר פאול מאכאנאף, באריהמטער רוסישער מעטעאראלאגיסט, וועלכער איז געווען א פאסאזשיר אויפ'ן דיריזשיבל „גראף צעפעלין״, אין פארלויף פון דער לעצטער רייזע צום נארט־פאל, האט היינט באקאנטגעמאכט, אז ער גלויבט דאס ער האט פאטאגראפירט דעם פארלוירענעם עראפלאן פון קאפיטאן ראאלד אמונדסען.

דאס בילד איז גענומען געווארען בעת דער דיריזשיבל איז פארבייגעפארען דעם דרום טייל פון דעם ארקטישען „נאוואיא זעמליא״, און אויפ'ן בילד איז פאראן אן עראפלאן. מאכאנאוו האט דעריבער אויסגעדריקט זיין גלויבען, אז דאס איז אמונדסען'ס פארלוירענער עראפלאן.

אנטיסעמיטישער קאנדידאט אין קוויבעקער וואהלען העצט געגען אידען

מאנטרעאל, אויג. 20, (איטא).

אז דער אידישער „תלמוד״ לערנט די אידען צו טויטען קריסטליכע קינדער, איז דער דאקטרין וואס דער קאנסערוואטיווער קאנדידאט אין די פראווינציעלע וואהלען פון קוויבעק, דר. ראול פאולין, האט גע'דרש'ענט ביי א פאליטישען מיטינג אין סט. וויקטאר — א קליין שטעדטעלע אין דער פראווינץ קוויבעק, לויט א באריכט וואס איז דא היינט דערהאלטען געווארען.

רייידענדיג וועגען דער אידישער סקול־פראגע, האט דער אנטיסעמיטישער רעדנער געזאגט אזוי: „דער ליבעראלער פיהרער, פרעמיער טאשערא, איז א ווארימער סימפאטיקער מיט די אידישע פראבלעמען, טראץ דעם וואס ער איז אליין א געטרייער קריסט, און ער איז געווען צום גונסטען צו געבען די אידען א סעפאראטע סקול סיסטעם.

„אבער ווי אזוי קאן טאשערא מאכען אזא שריט, ווען עס איז מעהר קיין סוד ניט, אז דער אידישער „תלמוד״ לערנט, אז עס ווערט ניט באטראכט אלס קיין זינד פאר א אידען צו טויטען א קריסטליך קינד, און אזא מארד איז פאר א אידען בארעכטיגט״, האט דער רעדנער געזאגט.

סאוועט רעגירונג וועט אונטערזוכען אידישע לאגע אין די שטעדטלאך

מאסקווע, אויג. 20, (איטא).

דער אוקראינישער „ציק״ האט היינט פארארדענט צו אנהויבען אן אונטערזוכונג אין פערצעהן אידישע שטעדטלאך אין אוקראינע, כדי צו דערקונדיגען זיך וועגען דער ווירקליכער איצטיגער אידישער לאגע אין שטעדטלאך.

די פערצעהן שטעדטלאך וואס וועלען אויסגעקליבען ווערען וועלען זיין פון פארשיעדענעם סארט, מיט באדייטענדע אידישע באפעלקערונגען פון פריהערדיגע הענדלער וועלכע זענען איצט קוסטארען.

דער צוועק פון דער דאזיגען אונטערזוכונג איז צו קאנטראלירען אויב די רעגירונגס פאראדנונגען צו פארבעסערען די אידישע עקאנאמישע און קולטורעלע לאגע אין די שטעדטלאך זענען דורכגעפיהרט געווארען; צווייטענס, כדי צו אויסגעפינען דעם פראצענטעדזש פון די אידען וועלכע נויטיגען זיך נאך אין הילף און דריטענס, וואס עס זאל געטאן ווערען פאר יענע וואס זענען נאך ניט באזעצט.

א „קוועסטשאנער״ פאר דיזען צוועק איז צוגעגרייט געווארען פון דער רעגירונגס פלאנונגס קאמיסיע, וועלכע האט דעם אויפזיכט איבער דעם פינף יאריגען פלאן, צוזאמען מיט דעם צענטראלען קאמיטעט פון נאציאנאלע מינדערהייטען.

שטארבט, לעבט-אויף, און שטארבט ווידער

באקינגהעם, קוויבעק, אויג. 20.

דאס 3 יאריגע מיידעלע דזשענעט בארעסא, איז היינט געשטארבען צום צווייטען מאל, נאכדעם ווי איין מאל האט דאס הארץ ביי איהר ווידער אנגעהויבען קלאפען נאך אן אפשטעל אויף א קורצער צייט.

קריפעל דערצעהלט אז טאראנטאר פאליציי האט איהם ברוטאל באהאנדעלט

צוויי ערנסטע קלאגען געגען דער טאראנטאר פאליציי זענען נעכטען געמאכט געווארען פון צוויי גאנץ באזונדערע פערזאנען. איינער איז א פארקריפעלטער געוועזענער מלחמה וועטעראן, און דער אנדערער איז א מאן, וועמען פאליסלייט זענען באפאלען אין זיין אייגענער היים און האבען איהם ברוטאל צו'מזיק'ט.

דער געוועזענער סאלדאט האט זיך באקלאגט, אז טראץ זיין שוואכען פיזישען צושטאנד, זענען זיינע הענט געדרעהט געווארען אזוי ווי ראבער, דערפאר וואס מען האט איהם געכאפט קויפענדיג שנאפס אהן א פערמיט. די קלאגען פון ביידע אנקלעגער זענען איבערגעשיקט געווארען צום מעיאר דורך זייערע לאיערס, און אין די בריעף לאזען די לאיערס וויסען, דעם מעיאר, אז געריכטליכע שריט געגען די פאליסלייט וועלען גענומען ווערען.

דער מעיאר האט איבערגעשיקט די קלאגען צום טשיף אף פאליס פאר אונטערזוכונג.

עס איז כדאי צו וויסען, אז עהנליכע קלאגען געגען טאראנטאר פאליסלייט זענען ניט לאנג צוריק געמאכט געווארען פון אנדערע קרבנות.

אידישע צייטונגען אין רוסלאנד פארקלענערט אין סייז

מאסקווע, אויג. 20, (איטא).

די אידישע צייטונגען „אקטיאבר״ און „שטערן״ האבען היינט אנגעהויבען צו דערשיינען אין א העלפט פון זייער פריהערדיגער סאיז, צוליעב דעם דוחק אין פאפיער וואס עס פיהלט זיך אין רוסלאנד.

ביידע צייטונגען באנוצען זיך אבער מיט דעם קלענסטען דרוק, כדי צו קענען געבען מעהרער לעזע מאטעריאל.

רומעניע וויל ניט רוסישען אימפארט

בוקארעסט, אויג. 20.

די רומענישע רעגירונג האט ארויסגעגעבען שטרענגע אינסטרוקציעס צו איהרע קאסטאמס און פארט באאמטע, אז זיי זאלען גוט עקזאמינירען אלע אימפארטירטע ארטיקלען, כדי צו באשטעטיגען אויב די ארטיקלען ווערען ניט געבראכט פון רוסלאנד, פון וואנען דער אימפארט איז שטרענג פארבאטען.

די שיקאגאר שטאדט-קאסע איז באנקראט

שיקאגא אויג. 20.

אז די שיקאגאר שטאדט־קאסע איז איצט פאקטיש ליידיג, און אז די צווייטע גרעסטע שטאדט אין אמעריקע האט מעהר ניט מיט וואס צו דורכקומען ביז דעם סוף פונ'ם יאר, איז די דערקלערונג וואס איז היינט געמאכט געווארען פונ'ם שיקאגאר מעיאר, אנטאן דזש. סעמארק.

דער מעיאר האט אפעלירט צום גאווערנאר פון איללינאיז, אז ער זאל פאררופען א ספעציעלע סעסיע פון דער לעגיסלאטור, אום צו שאפען א נייעם געזעץ צו דערמעגליכען דער שטאדט ארויפצולייגען נייע שטייערן. די שטאדט שיקאגא נויטיגט זיך איצט אמוועניגסטענס אין א סומע פון 27 און א האלבען מיליאן דאלאר, האט ער געזאגט.

צו אלע אידישע שניידער

איהר ווילט זיכער ווינשען אלע אייערע קאסטומער א גליקליך און צופרידענעם נייעיאהר. און ווינשט זיי זאלען ווייטער בלייבען אייערע קאסטומער.

ווינשט זיי עס דורכ'ן

„אידישען זשורנאל״

דעם ערב ראש השנה נומער פון "אידישען זשורנאל" וועלען לייענען אלע אייערע קאסטומער. נאהענט און ווייט.

קומט אריין אין אפיס. אדער טעלעפאנירט. און אונזער פארטרעטער וועט אייך באזוכען.

טעלעפאנען: טריניטי 6831 6830

אונטערוועלט

שפאנענדער ראמאן פון שטענדיגען קאמף צווישען פארברעכער און געזעץ.

— פון —
מארק סארדעל
(נאכדרוקען פארבאטען)

(פארזעצונג)

— ווילט איהר זיין אזוי גוט?... — האט ער ווידער געפרעגט מיט א ליעבליבען שמייכעל.

פרידע האט געשאקעלט מיט'ן קאפ.

— קענט איהר זיך דערמאנען יענעם אווענט, ווען די טראגעדיע האט פאסירט?

זי האט ווידער געשאקעלט מיט'ן קאפ.

— געדענקט איהר ווען עינע פרוי, מרס. ליטין, איז געקומען אהער?

זי האט ווידער געשאקעלט מיט'ן קאפ אלס באשטעטיגונג.

— האט איהר עפעס גערעדט מיט איהר?

— ניין.

— פארוואס?

— איך האב זי קיינמאל פריהער ניט געזעהן. איך האב ניט געהאט וואס צו רעדען מיט איהר.

מענועל איז געווען צופרידען וואס פרידע האט ענדליך אנגעהויבען רעדען. ער האט ליבליך געשמייכעלט צו איהר. זיין שמייכעל האט אלע מאל ארויסגערופען צוטרויען.

— האט די פרוי אייך געזאגט צו ליעב וואס זי איז געקומען אהער?

— יא. זי האט געזאגט אז זי דארף זי דא באגעגענען מיט לאיער שיינבלום.

— און איהר האט זי ארויפגעפיהרט אין יענעם צימער?

— יא. איך האב זי ארויפגעפיהרט אין יענעם צימער.

— און ווען איז דער לאיער געקומען?

— עטליכע מינוט שפעטער.

— וואס האט דאן פאסירט?

— איך האב איהם ארויפגעפיהרט אין יענעם צימער. עס איז דארט געווען פינסטער.

— די פרוי האט ניט געהאט אנגעצונדען די עלעקטריק?

— ניין. זי האט געזאגט אז זי האט ניט געקענט געפינען דעם סוויטש.

— וואס האט איהר געטאן?

— איך האב געמאכט ליכטיג און בין ארוים פון דארט.

— האבען די צוויי מענשען עפעס גערעדט צווישען זיך?

— ניט אין דער צייט וואס איך בין געווען דארט; עס האט מיר געשיינט אז זיי ווארטען איך זאל וואס שנעלער ארויסגעהן.

— פרידע איז דערביי ווידער אמאל רויט געווארען.

— מיין גאט! — האט זי אויסגערופען — ווי קען איך וויסען וואס דארט איז פארגעקומען?...

— א, אנטשולדיגט... — האט מענועל באמערקט מיט א שמייכעל — איך מיין איהר אליין, וואס האט איהר דערנאך געטאן?

— איך אליין?... די מיידעל איז ווידער געווארען אביסעל צומישט. איהר פנים האט זיך געראייטעלט. עס זענען געווען אלע אורזאכען צו גלויבען, אז זי באהאלט עפעס. מיט אנשטרענגונג האט זי ווייטער גערעדט: — איך בין ארוים צום קארניוואל.

— לאנג זענט איהר דארטען געבליבען?

— ביז די מענשען זענען זיך צוגאנגען.

— און דערנאך?

— דערנאך בין איך געקומען אהיים.

— און איהר האט זיך דערוואוסט פון דער טראגעדיע?

— איך בין ארויף צו מיין צימער. אויף אויפ'ן דריטען פלאר, און עס איז מיר אויסגעקומען פארבייצוגעהן דאס צימער וואו דער לאיער איז געווען מיט יענער פרוי.

— האט איהר עפעס באמערקט?

— איך האב באמערקט א ליכט אין יענעם צימער.

— האט איהר געהערט רעדען דארט?

— ניין. עס איז געווען שטיל. איך האב געטראכט, אז די מענשען זענען שוין לאנג אוועקגעגאנגען און האבען פארגעסען אויסצודרעהען די עלעקטריק.

— וואס האט איהר דאמאלסט געטאן?

— איך האב געפרובט עפענען די טיר, אבער די טיר איז געווען פארמאכט פון אינוויינינג. איך בין ארונטער אין דער לאבי און האב וועגען דעם געזאגט מיין פאטער.

די מיידעל איז געקומען צו זיך פון דער ערשטער אויפרעגונג. זי האט איצט גערעדט לייכט און פליסיג. עס איז געווען דייטליך צו זעהן, אז מענועל האט געוואונען איהר צוטרויען.

מענועל האט געטראכט א ווייליע און האט ווידער אנגעהויבען:

— איהר זאגט, ליבע פרידע, אז איהר האט אנגעצונדען די עלעקטריק אין יענעם צימער?

— יא.

— האט איהר אויך ארונטערגעצויגען דעם פארהאנג איבער'ן פענסטער?

— דאס פענסטער דארט האט ניט קיין פארהאנג. איך בין צום פענסטער ניט צוגעגאנגען.

— איז דאס פענסטער געווען אפען, אדער פארמאכט?

— איך וויים ניט — האט פרידע געענטפערט — אבער דאס פענסטער איז דארט כמעט אלע מאל פארמאכט.

— איז דאס פענסטער אויך געווען פארמאכט דערנאך, ווען מען האט אנטדעקט די טויטע?

— יא — האט געענטפערט מר. קרפער.

— און איהר האט גוט געקענט לאיער שיינבלום? — האט מענועל זיך ווידער געווענדעט צו דער יונגער מיידעל.

— איך האב איהם געקענט זינט איך בין געווען א קינד.

— האט ער עפעס גערעדט צו אייך, ווען איהר האט איהם ארויפגעפיהרט צו יענעם צימער?

— ער האט אביסעל געשפאסט מיט מיר. ער פלעגט אלע מאל אזוי טאן.

— קענט איהר זיך דערמאנען וואס ער האט אייך דאמאלסט געזאגט?

— ער האט געזאגט, אז איך וועל זיין דאס שעהנסטע מיידעל אויפ'ן קארניוואל.

(ווייטערס קומט)

אונרוהען קומען פאר אין סילק סטרייק

פעטערסאן, נ. דזש., אויג. 20. ווידער אמאל זענען דא פארגעקומען אונרוהען צווישען די סטרייקער פון די פעטערסאנער סילק (זייד) מילען. אלס רעזולטאט פון די אונרוהען זענען 33 פיקעטס ארעסטירט געווארען.

קאמוניסטישע דעפוטאטען אין בולגאריע אומצופרידען מיט'ן קעניג

סאפיא, בולגאריע, אויג. 20. די דרייסיג קאמוניסטישע מיטגלידער פונ'ם בולגארישען דעפוטאטען־קאמער האבען היינט ארויסגעמארשירט פון קאמער, נאכדעם ווי זיי האבען געזוכט צו שטערען קעניג באריס ווען ער האט דערעפענט די ספעציעלע סעסיע. ,,ארונטער מיט דער פאשיסטישער רעגירונג!" האבען זיי געשריען.

זיג־זאג
פאפיראס פאפיר

א ביכעל פון 120 בלעטלאך ־5ס
שפארט געלט!
,,מאכט אליין פאפיראסען"

פיומיגייטינג
אונזער מאטא איז:
די בעסטע ארבייט צו ביליגסטע פרייזען
אלע ארבייט געמאכט פון עקספערטען און פאלשטענדיג גאראנטירט, אין שטאדט און אויסער'ן שטאדט.
NATIONAL EXTERMINATING COMPANY
92 SHERIDAN AVE. TORONTO
PHONE MELROSE 1651

הפצ'ס
שפייז פעקלאך קיין רוסלאנד
יעצט זעהר ביליג
צו באקענען די רוסישע לאנדסלייט מיט מיין וואונדערבארע דעליווערי פון שפייז פעקלאך אין יעדען ווינקעל פון רוסלאנד בלויז פאר א קורצער צייט:
10 קילא, 25 פונט — — — $4.70
5 קילא, 12½ פונט — — — $2.60
אויסוואהל פון מעהל, רייז, מאננע, גרויפען, צוקער, קריסקא.
פולע גאראנטי — קבלות פון יעדען פעקעל — איהר קענט באצאלען די דיוטי דא הי.
הפצ'ס שיפס קאנטאר
DOMINION TICKET OFFICE
143 קווין סטריט וועסט
עדעלייד 5971
שיפסקארטען — געלט שיקען — סיטיזען פייפערס — מארגיידזשעס אינשורענס.

צו פאררענטען

צו פאררענטען אן 8 רומיגע הויז, אלע מאדערנע קאנוויניענס ניי דעקארירט פרעגען 60 לעאנארד עוועניו, טעלעפאן מעלראוז 4803.
6213)

צו פאררענטען 2 רומס, הארדוואוד פלארס, סטים היט, סינק אין קיטשען. 106 שאה סטריט.
6205-8-23)

צו פאררענטען א פורנישד רום פאר 2 יונגעלייט מיט אדער אהן בארד. אלע קאנוויניענס. איצט ליידיג. מעסיגע רענט. 83 אקספארד סטריט. טעלעפאן טריניטי W 7816.
6207-8-23)

צו פאררענטען א שעהנעם פלעט פון 3 רומס, אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס, מעסיגע רענט. 495 קראפארד סטריט. מעלראוז 5545.
6208)

צו פאררענטען אן 8 רומיגע הויז, אלע קאנוויניענס, ניי דעקארירט, $42 א מאנאט. פרעגען 152 ביטערס סט.
481)

צו פאררענטען 1 אדער 2 רומס, פורנישד אדער אונפורנישט מיט אלע קאנוויניענס. פרעגען אין 261 קראפארד סטריט.
6214-8-23)

פאטענטען

פארקויפט אייער פאטענט אדער דערפינדונג דורך אויסשטעלען אייער מאדעל אדער צייכענונג ביי דער צווייטער גרעסטער

אינטערנעשאנאל פאטענט עקספאזישאן, שיקאגא

טויזענטער מאנופעקטשורערס און פאטענט קויפער וועלען באטראכטען נייע דערפינדונגען און פאטענטען פאר מארקעטינג. זעהר נידריגע רייטס. אויב איהר האט נישט קיין מאדעל, וועט זיין גענוג א צייכענונג און א באשרייבונג. שיקט נאך א פרייעם ביכעלע.

B. Hamilton Edison, Managing Director, International Patent Exposition, Merchandise Mart, Chicago, U. S. A.

א גוטע געלעגענהייט

א גוטער בעל תפלה זוכט א שטעלע אויף ימים נוראים פאר שחרית. ער איז אויך א בעל קריאה ובעל תקיעה. מעג זיין אין קאנטרי. שרייבט זשורנאל באקס 754.

***

פיינטינג פייפער הענגינג
מיר מאכען אייערע אלטע הייזער אויסקוקען ווי נייע. — רופט אונז בעפאר איהר פייפערט אדער פיינט טעלעפאנירט גלייך טריניטי W 7304.
ניו יארק דעקארייטארס

שמידט דעם אייזען זא לאנג עס גליהט
פארלאנגט באים און מענער צו ארדערען זייערע יום טוב סוטס ביי צוויקעל פון $23.95 און העכער. —
606 דאנדעס סטריט וועסט
צופרידענהייט גאראנטירט.
5953-9-9)

איך האב געלט צו לייען אויף
מארטגעדזשעס
ערשטע, צווייטע און דריטע
CHAS. COBLENS
423 יוקליד עוו.
טעלעפאן טריניטי W 3079
איך קויף אויך צווייטע מארטגעדזשעס

לאיערס דזש. דזש. גלעס און אי. פ. דיקלער
— פון —
גלעס, דיקלער און קא.
רום 501 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.
אפיס טעלעפאן עדעלייד 1168 — 1169
אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיק
געלט געליען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס.

אפיס:
45 ריטשמאנד סט. וועסט
705 סענטראל בילדינג.
אפיס טעלעפאן:
וויווערלי 2211
הויז טעלעפאן קינגסדייל 3419.
לאיער ב. וויינבערג ב.א.
באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליק
געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס.
מארגיידזשעס געקויפט.

צו פאררענטען

צו פאררענטען 2 רומס, הארדוואוד פלארס, ניי דעקארירט. 45 מיידזשאר סטריט.
6169-8-21)

צו פאררענטען א סאליד בריק הויז אויף שאה סטריט, 9 רומס, הארדוואוד פלארס, גאראדזש. אלע קאנוויניענס. מעסיגע רענט. קינגסדייל 4639.
6163-8-23)

צו פאררענטען ספייס אין א גאראדזש 4 דאלאר פאר א קאר און 5 דאלאר פאר א טראק. 28 קלערמאנט סטריט. טעל. טריניטי 4004.
6157-8-21)

צו פאררענטען 2 אדער 3 רומס מיט אלע קאנוויניענס. אויך א גאראדזש. — פרעגען 683 בלור סטריט וועסט.
468-8-18-21-23)

פלעט צו פאררענטען, 3 אדער 4 רומס, יעצט ליידיג. טעלפאן צו נוצען. פרעגען 37 הענרי סטריט.
6184-8-21)

צו פאררענטען א קארנער סטאר אין א קריסטליכען געגענד. פאסיג פאר א סטיישאנערי, גראסערי. פרעגען קלינג ברידער, 338½ יאנג סטריט.
6186-8-21)

צו פאררענטען א 5 רומיגען אפארטמענט אויף יוקליד עוו. אלע קאנוויניענס. פרעגען קלינג ברידער, 338½ יאנג סט.
6185-8-21)

6 רומיגע הויז צו פאררענטען אויף 184 מענינג עוועניו. נאכצופרעגען קלינג ברידער, 338½ יאנג סטריט.
6187-8-21)

צו פאררענטען א פלעט פון 3 הויכע ליכטיגע רומס, ניי דעקארירט, טעלעפאן, סינק אין קיטשען, אלע קאנוויניענס, יעצט ליידיג, 149 אגוסטא עוו.
6199-8-23)

צו פאררענטען א פלעט פון 3 אדער 4 רומס, הארדוואוד פלארס, סטים היט, גאראדזש אויב נויטיג, גלייך אריינצומופען, ספערעט באד רום'. 596 מארקהאם סט.
6197-8-23)

צו פאררענטען 2 שעהנע רומס, ביי פיינע מענשען, סינק אין קיטשען, גאראדזש אויב נויטיג. 148 ביטערס סטריט טריניטי 3909.
480-6-23)

צו פאררענטען א פלעט פון 3 רומס און ברעקפעסט רום מיט אלע מאדערנע קאנוויניענס 23 ראשהאלם דרייוו.
6195-8-23)

צו פארענטען 2 אדער 3 רומס, אלע קאנוויניענס, סינק אין קיטשען 114 מאנטראוז עוו. לאמבארד 9913.
6196-8-23)

צו פאררענטען א פלעט פון 2 רומס הארדוואוד פלארס, עלעקטריק און טעלפאן אלע קאנוויניענס. פאסיג פאר א קאפעל. 66 ראבערט סטריט.
6198-8-23)

צו פאררענטען 2 אדער 3 שעהנע, קלינע רומס אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס, איצט ליידיג. 119 גרייס סטריט. טריניטי J 2977.
6200)

אלעקסאנדרא פארק אפארטמענטס, גרענדזש און רייערסאן עוו. צו פאררענטען 2 אפארטמענטס, איינעם פון 4 רומס און איינעם פון 5 רומס, ניי דעקארירט, יעצט ליידיג. פרעגען ביים דזשעניטאר.
6202-8-23)

צו פאררענטען 1 אדער 2 רומס מיט אדער אהן פורניטשור, הארדוואוד פלארס, אלע קאנוויניענס, שעהנער געגענד, גאראדזש אויב נויטיג. 43 ראשהאלם דרייוו, לאידברוק 9272.
6203-8-24)

צו פאררענטען 6 רומיגע הויז, הארדוואוד פלארס, בעסטע קאנוויניענס, אדער צו פאררענטען 4 רומיגען פלעט און 2 רומס באזונדער. פרעגען 269 פאלמערסטאן עוו. יעצט ליידיג.
6204-8-23)

$25. צו פאררענטען 6 רומיגע הויז, 8 גלענבייליי סטריט, גאז און עלעקטריק. פרעגען 1162 קווין וועסט. — טעלעפאן לייקסייד W 8905.
6193)

צו פאררענטען א פלעט פון 3 רומס אין א נייער מאדערנער היים, אלע קאנוויניענס, גאראדזש. 16 מעלוויל עוו. נעבען דיופאנט סטריט, לאמבארד 7221.
6194-8-23)

צו פאררענטען א קארנער סטאר מיט רומס, באהייצט. פרעגען ביי מר. גאלד, 562½ דאנדעס וועסט, אפסטערז.
6192-8-23)

צו פאררענטען א פלעט פון 3 רומס, אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען, פאסיג פאר א קאפעל. אדער דערוואקסענע מענשען. 258 גרייס סטריט.
6190-8-23)

צו פאררענטען א סטאר מיט 6 רומס אויף 343 פארלאמענט סטריט, מיט סטים היט און עלעקטריק פיקסטשורס, ביליג רענט. פרעגען 8 קענזינגטאן עוו. טעל. טריניטי J 7257.
6212-8-23)

פארלאנגט

פארלאנגט קענוועסערס צו פארקויפען אידישע דירעקטאריס. ליבעראלע קאמישאן צו פאראנטווארטליכע מענשען. הערעלד פאבלישינג קאמפאני, 421 קווין סטריט וועסט.
6170-8-21)

פארלאנגט צו רענטען אן אונפורנינישד פראנט רום אויפ'ן סעקאנד פלאר אין די וועסט ענד סעקשאן פון שטאדט. לאמבארד 9155 נאך 6 א זייגער.
6171-8-21)

פארלאנגט א גוטען עקספיריענסד טיילאר צו פאר קאוטס און קאפס. ל. סטיינבערג און קא. 205 ריטשמאנד וועסט, 4-טער פלאר.
477-8-21)

א יונגערמאן מיט א האלבען טאן טראק זוכט צו דעליווערן אדער אנדערע ארבייט. מר. שולמאן, 396 ספעדיינע עוו. טריניטי 9278.
6177-8-23)

2 אדער 3 גרויסע, שעהנע רומס, צו פאררענטען, הארדוואוד פלארס, מאדערנע קאנוויניענס, מעסיגע רענט. — פרעגען 194 קראופארד סטריט.
6183-8-23)

גוטען בעל תפילה, דאווענט שחרית, מוסף, בע"ת, בע"ק, פארלאנגט א שטעלע פאר ימים נוראים. ווילט צו פאהרען אויסער טאראנטא, צופרידענהייט גאראנטירט, זיך ווענדען שריפטליך אין 189 פאלמערסטאן עוועניו.
6210)

פארלאנגט אן עקספיריענסד מאן אדער מיידעל צו פענסי סטיטשינג. קיין אנדערע זאלען זיך ניט ווענדען. פרעגען ב. און מ. שוה און סליפער קאמפאני, 1 נייאגארא סטריט.
478-8-23)

פאהרט קיין מאנטרעאל. פלאץ פאר 2 פאסאזשירען. טעל. טריניטי 0352.
6188)

צו פארקויפען

בארגיין. האט געקאסט 15 טויזענט, ווערט פארקויפט פאר 11 טויזענט. 8 רומס, גרויסער לאט, דיטעטשט, סאליד בריק, היטעט גאראדזש, אלע מאדערנע קאנוויניענס. הילקרעסט 1800.
6176-8-21)

צו פארקויפען א גראסערי ביזנעס. טוט גוטע ביזנעס, אין א גוטען דיסטריקט. גרויסער בארגיין. 704 קווין סט. וועסט.
6206)

מוז פארקויפט ווערען, קאנפעקשאנערי, אייז קרים און טאבעקא ביזנעס, בעסטער סעקשאן אין בלור וועסט, א גוטע געלעגענהייט. אורזאכע קען ניט אטענדען 2 סטאר. 126 דעניסאן עוו.
6209-8-25)

45 הונדערט, קראפארד. סאליד בריק הויז, 8 רומס, הארדוואוד פלארס.

4 טויזענט, בעלדוואודס, סאליד בריק הויז, 6 רומס.

44 הונדערט, ראס סט., בריק הויז, 7 רומס, אויף 2 פלארס. מעלראוז 1402.
6221)

צו פארקויפען א קרעדיט קלאדינג סטאר. אורזאכע קען ניט אטענדען 3 סטארס, א גוטע געלעגענהייט פאר א שנעלען קויפער. 3326 דאנדעס סטריט וועסט.
6191-8-24)

צו פארקויפען א גוט געהענדע פרוכט ביזנעס צוזאמען מיט דער פראפערטי אין בעסטען ביזי סענטער פון באלדווין סט. מוז שנעל פארקויפט ווערען. טעלעפאן טריניטי 0808.
6189)

3 טויזענט דאלאר קעש, צו פארקויפען א סטאר מיט 7 רומס, סאליד בריק, פול סייז סעלער, אלע קאנוויניענס, זעלטענע געלעגענהייט פאר א בוטשער. 1066 דאנדעס וועסט.
6172-8-23)

צו פארקויפען אדער בייטען פאר א סיטי פראפערטי א גוטע סאליד בריק סטאר בילדינג מיט רומס. פרעגען 368 ספעדיינע עוו. מר. שעהר.
6173-8-23)

צו פארקויפען א קלינינג און פרעסינג ביזנעס, האפמאן פרעסינג מאשין, 101 פיטער סטריט.
6175-8-23)

מר. קייטס
אייער אלט באקאנטער
פייפערהענגער און פיינטער
נעהמט אן קאנטראקטס דזשאבס צו די ביליגסטע פרייזען. די בעסטע ארבייט גאראנטירט. קיין דזשאב צו קליין אדער צו גרויס. עסטימייטס פריי. רומס געפייפערט פאר 6 דאלאר און העכער מיט מיין פייפער.
ספעציעלע אויטסייד פיינטינג. רופט אונז איידער איהר זעהט אנדערע. טעל. לאידברוק 2350.

טעלעפאנס:
וויווערלי
6848
אווענט
טריניטי
7824

מיר פיקסען אלערליי
מאשינען
אויך פארקויפען מיר סינגעל מאטאר מאשינען.
איך קויפען און פארקויפען
M. SILVERSTEIN
262½ קווין סטריט, וועסט

איבערמאכען און פאררכטען אייער
$25 פאר קאוט צו יעדען סטייל
דירעקט פעקטארי צום קאסטימער פרייזען
PHILLIPS-DONN FURS
699 בעי סט. טעלעפאן וויווערלי 6678

דער ווינטער קומט — באזארגט אייך מיט דאס בעסטע
קאול־א־מאטיק בלאוער
מיט דעם שטופ און שלעפ מאטאר איז אנערקענט אלס דער בעסטער. די מערסטע בלאוערס וואס ווערען באנוצט זענען —
קאאל־א־מאטיק בלאוערס
די גרעסטע און מאדערנסטע בילדינגס זענען אויסגעשטאט מיט —
קאאל־א־מאטיק בלאוערס
איהר קענט דערגרייכען עקאנאמיע און באקוועמליכקייט בלויז מיט איינעם פון די —
קאאל־א־מאטיק בלאוערס
ווענדעט אייך פאר אינפארמאציע וועגען —
קאאל־א־מאטיק בלאוערס
— צו — טשארלס גודמאן
טעלעפאן עדעלייד 1753

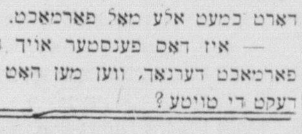

אונטערזוכט אייערע אויגען, און קריגט די ריכטיגע גלעזער. דער איינציגער ספעציאליסט, וועלכער איז אויטאריזירט פון גאווערנמענט אלס האבען זיך פאראייניגט צו מאכען א
אפטאמעטריסט
און אפטישען
דר. הענרי העררים
279 קאלעדזש סט.
(לעבען ספעדיינע)
אפען ביז 9 אוהר אין אווענט
Dr. Henry Harris
EYESIGHT SPECIALIST
Phone Trinity 6604
279 College St. near Spadina
Open until 9 p. m.

LAKESIDE HOUSE
JACKSON'S POINT P. O. ONT.

מר. און מרס. אלספעקטאר, פראפריעטערס. דיזער האטעל איז באוואוסט צו טויזענטער אידען אלס איינער פון די שעהנסטע און בעסטע האטעלס אין קאנאדע, אויף דעם ברעג פון לייק סימקאו. נאר די בעסטע שפייזען ווערען דא סערווירט. פיינע געזונטע לופט, נייע אטרעקשאנס דאס יאהר — וואסער ספארטס און גאלף.
ספעציעלע פרייזען פאר פאמיליעס
רופט אפ אין שטאדט: מרס. זאלצמאן, 608 דאנדעס סטריט וועסט. טריניטי 8946. אדער שרייבט: —
LAKESIDE HOUSE Jackson's Point P.O. Ont.
Telephone MR. ALSPECTOR, "Sutton"

סאלפער
ספרינגס האטעל
אין פרעסטאן
שעהנע רומס
גוטע בעדער
געזונטער קלימאט
פריי טראנספארטיישאן צוויי מאל א וואך.
פרישסטע בעסטע מאכלים סטריקטלי כשר
סאלפער בעדער זענען רעקאמענדירט פאר די פאלגענדע קראנקהייטען: רומאטיזם, לאמבעגא, ניורייטיס, סייעטיקא, אין אלע פארמען פון ארטרייטיס, גאוט, פעטקייט, נערוועזער צושטאנד, שלאפלאזיגקייט, א. ז. וו. בעסטע באקוועמליכקייטען און צופרידענהייט גאראנטירט. פאר אלע אינפארמאציעס און רעזערוויישאנס קאן מען זיך גלייך ווענדען צו 43 סיסעל סט. טעלעפאן טריניטי 8694.
SULPHUR SPRINGS HOTEL.
PRESTON, ONTARIO

נייעס ביי אונז אין שטאדט

א הספד אויפ'ן מייטשיצער רב אין לידער שוהל

זונטאג אין אווענט וועט הרב י. הלוי הורוויץ מספיד זיין דעם פארשטארבענעם מייטשיצער גאון, הרב שמואל אהרן תמרת, אין לידער שוהל, אויף אגוסטא עווענױ.

געסט ביי די צעירי ציון

כדי צו פארענדיגען דאס פארהאנדלען די ענינים, וואס זענען אנגערירט געווארען ביי דער מאנטרעאלער קאנפערענץ מיט צוויי וואכען צוריק, קומען אהער מארגען די חברים פון מאנטרעאלער סניף.

ביידע סניפים וועלען ארויספאהרען שבת קיין נייאגרא פאלס און זונטאג ווערט איינגעארדענט לכבוד די געסט א חגיגה.

חזן א. ד. גרונדלאנד דאווענט שבת אין סענטער עווענױ שוהל

דעם שבת וועט חזן אהרן דוד גרונדלאנד דאווענען אין דער ערשטער רומענישער שוהל אויף סענטער עווענױ.

מבינים, וואס האבען געהערט חזן גרונדלאנד דאווענען אין דער קיעווער שוהל, זאגען, אז ער האט בארעכטיגט זיין רעפוטאציע.

חזן גרונדלאנד, וואס האט אויסגענומען מיט זיין דאווענען אין לאנדאן, ענגלאנד, און אין פיעלע אידישע קהלות אין בעלגיען, האלאנד און פאריז, האט זיין פראבע אויסגעהאלטען אויך אין טאראנטא.

רבי קאלאמבע לערנט אין מושב זקנים

דעם שבת, ווי אלע שבת, וועט רבי קאלאמבע לערנען חומש אין מושב זקנים. אין דער וואכען לערנט רבי קאלאמבע משניות, עין יעקב און תלמוד.

אלע זענען איינגעלאדען צום לערנען.

הונט ראטעוועט בעל הבית פון פייער

זיין הונט איז ארויפגעשפרונגען אויפ'ן בעט, האט איהם אויפגעוועקט, און ער האט געטראפען זיין צימער אנגעפילט מיט רויך, און די סטעליע איינגעהילט אין פייער.

ווערענדיג געווארגען פון רויך און נישט זעהענדיג זיין וועג, האט ער זיך אבער פארט ארויסגעריסען פון הויז און האט געגעבען א פייער אלארם.

אזוי האט וויליאם דאו, דזשוניאר, פון 48 סנאדער עווענױ, צו פארדאנקען זיין לעבען זיין געטרייען הונט.

ווען די פייערלייט זענען אנגעקומען האבען זיי איהם געטראפען א האלב פארחלשט'ען און ער האט געמוזט אנקומען צו א דאקטאר, ער זאל איהם ברענגען צו זיך.

פאליסלייט אין גאז מאסקעס

זיי מוזען נישט ארומגעהן אלע מאל אזוי, ווייל אין טאראנטא שרעקען מיר זיך נאך נישט פאר א גאז אטאקע פון דער לופטען. נאר אז עס מאכט זיך, איז גוט, וואס פאליסלייט האבען זיי.

אין א סטאפ און שאפ סטאר אויף 944 סט. קלער עווענױ, וועסט, האט נעכטען געפלאצט א פייפ פון רעפרידזשעריטאר און די אמאניע גאזען האבען אנגעהויבען ארויסרינען.

פאליסלייט האבען אנגעטאן גאז מאסקעס, זענען דורך א פענסטער אין קעלער אריינגעקראכען, זיך דערלאנגט צו דער קילונגס מאשין און אפגעשלאסען די רעהרען.

קיין היזק האבען די גאזען נישט געמאכט.

שטעלט איין איר לעבען צו ראטעווען שוועסטער

אין א פייער, וואס האט אויסגעבראכען אין דער הויז פון דזשעק האל, אויף 21 נעדפארד עוו. סקארבארא, איז די קראנקע מוטער ארויסגעלאפען פון הויז ארויסטראגענדיג דעם 2 און האלב יאהריגען אינגעל איהרען, וועמען מען האט מיט עטליכע טעג פריהער אפגעשניטען צוויי פינגער פון די פיס.

א בארדער פון הויז האט ארויסגעטראגען דעם 7 יאריגען דזשייקי און אין הויז זענען פארבליבען די פיער מיידלאך אין עלטער פון 16, 12, 9 און 4 יאהר. די עלטסטע עוועלין איז פארבליבען אין דער ברענענדער געבײדע ביז זי האט איבערגעגעבען צו די מענשען, וואס האבען זיך געפונען אין דרויסען אלע איהרע שוועסטער. זי האט פארלאזען דאס הויז, ווען עס איז שוין געווען איין מאסע פלאמען.

ווען דאס הויז איז איינגעלאשען געווארען, איז דער גאנצער אינוויינינג געווען פארברענט.

דריטער ארבייטער פארוואונדעט אין בויען ארינא

די נייע געבײדע פאר דער גרויסער ארינא, וואס ווערט געבויט אויף קארלער טשוירטש און וואוד סטריט, האט א קוואטא פון צוקאליטשען אין ארבייטער א טאג פאר די לעצטע דריי טעג.

נעכטען איז אראפגעפאלען יאהאן זאבאיאני, 10 פוס צו דער ערד און ער איז אפגעפיהרט געווארען אין דזשענעראל האספיטאל, וואו דער מיט הילף פון עקס רעים וועט מען באשטימען די גרויס פון זיינע וואונדען.

וועט ריידען אין מיקאל שול

אלעקסאנדער בראון

א יונגער רבנישער תלמיד

וועלכער געפינט זיך יעצט צו גאסט אין היים פון זיינע עלטערן, וועט ריידען דיעזען שבת פריה אין מיקאל שוהל. די רעדע וועט זיין אין ענגליש.

רעבעלען אין קובא קריגען אמעריקאנער אמוניציע

האוואנא, קובא, אויג. 19.

ערנסטע אונרוהען האבען ווידער אויסגעבראכען אין דער פראווינץ סאנטא קלארא, און לויט ווי עס ווערט באריכטעט זענען 180 פעדעראלע סאלדאטען געפאלען טויט אין דער שלאכט.

פון פאראנטווארטליכע קוועלען ווערט דא אינפארמירט, אז די אויסזיכטען פאר א זיגע פאר די רעבעלען געגען דער איצטיגער מאטשאדא רעגירונג, זענען איצט בעסער ווי ווען עס איז פריהער, נאכדעם ווי די רעבעלירענדע קרעפטען האבען היינט באקומען צוויי פולע אמעריקאנער שיפען מיט אמוניציע.

אין דער זעלבער צייט האט די רעגירונג אפגעשיקט אלע איהרע סאלדאטען קיין סאנטא-קלארא, צו איינשטילען די אונרוהען.

ווי אזוי איהר זאלט אויף דעם ניט קוקען . . .

עס זיינען דא ווייניג שפייזען צו קריגען געקויפט וואס גיבען אייך אזוי פיעל צופרידענהייט פאר אייער געלט ווי קעללאגג'ס קארן פלייקס.

פון איין-איינציגען פעקעדזש קריגט איהר ארויס פיעלע מחיה'דיגע מאלצייטען — וואס קאסט אייך בלויז עטליכע סענט.

קעללאגג'ס זיינען מחיה'דיג פאר פריהשטיק אדער מיטאג, מיט מילך אדער קריעם, צוזאמען מיט פרוכטען אדער האניג.

אויסגעצייכענט פאר דעם קינדערשען אווענט-מאלצייט — אדער פאר א געשמאקען נאש אײדער איהר לייגט זיך שלאפען. אזוי געזונט און לייכט צו פארדייהען.

קיין אנדער פארטיג-צום-עסען סיריעל אין דער וועלט איז אזוי פאפולער. קיין אנדערע קארן פלייקס האבען זיך נאך קיינמאל ניט געקענט פארגלייכען מיט קעללאגג'ס אונפארגלייכליכער קרוכלעקייט און טעם.

דעריבער וועלען קלוגע קויפערס ניט נעהמען קיין סאבסטיטוטס פאר קעללאגג'ס. זיי ווייסען אז נאכגעמאכטע זיינען קיינמאל ניט „פונקט אזוי" ווי די אריגינעלע פון אלע קארן פלייקס. זוכט דעם רויטען-און-גרינעם פעקעדזש ביי אייער גראסער. מיט דעם אויסשליסליכען אינערליך-פארזיגעלטען וואקס פאפיר וואס האלט די פלייקס אויווען-פריש אפילו נאכדעם ווי איהר עפענט עס. געמאכט פון קעללאגג אין לאנדאן, אנטעריא.

• • •

קעללאגג'ס קארן פלייקס זיינען אבסאלוט כשר אונטער דער השגחה פון אגודת הרבנים פון טאראנטא.

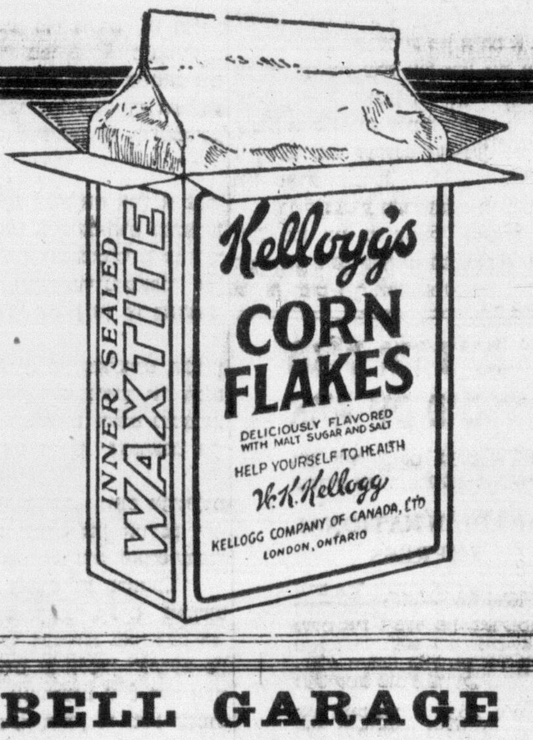

BELL GARAGE

אידישער אויטאמאביל מעכאניק

ריפעיר צו אלע מעיקס פון קארס

15 יאהר עקספיריענסד
וואלווס און קארבאן — 4 צילינדער קארס — — $2.00 און העכער.
6 צילינדער קארס — — $3.00 און העכער.
סטאפ איל פאמפינג — 4 צילינדער קארס — — $14.00
6 צילינדער קארס — — $14.00
4 וויהל ברייקס רעליין $5.00 און העכער.
אלע ארבייט גאראנטירט.

מאריס קעי, 849 דאנדעס סטריט, וועסט
טעלעפאן טריניטי 1—8400.

די מאסא פון „קוואליטעט איבער אלעס"
האט אויפגעבויט דאס ריזיגע געשעפט

"SALADA"
TEA

"פריש פון די' גערטנער"

א איד מוז באהאלטען זיין טאכטעם פאר דעם פריץ

פון סאכאטשאוו שרייבט מען:

דער סאכאטשעווער אידישער אויבסט הענדלער ל. האט הייאיעהריגען זומער געדונגען א פרוכט-גארטען ביים רייכען גוטבאזיצער מארצינאק, אין ווישעגראדער קרייז.

דער איד האט זיך איבערגעצויגען אין גארטען, אריין מיט זיינע קינדער — מיידלאך וועלכע האבען איהם צוגעהאלפען ביים אראפנעהמען דאס אויבסט פון די בוימער.

דער גוט-באזיצער, אן אלמן, האט געווארפען אן אויג אויף דעם איד'ס עלטסטע טאכטער, חנה, א שעהן טעמפעראמענטפול מיידעל, מיט וועלכער ער האט זיך אנגעהויבען אפט טרעפען אין געהיים. גלייכצייטיג האט דער פריץ אנגעהויבען ארויסווייזען א גוטע באציהונג צום סוחר און איהם פארלייכטערט די געלט ראטעס. דער איד איז אבער געוואויר געווארען ווענען דער ליעבע פון פריץ צו זיין טאכטער, און ער האט די טאכטער משלח געווען אהיים, און דעם פריץ באצאהלט זיין גאנץ געלט, ער זאל זיך ניט האבען צו וואס צו טשעפען.

דער פריץ איז פון דער מעשה געווארען שטארק אויפגעבראכט און ער האט באשלאסען אן דעם איד נקמה צו נעמען. ביינאכט, ווען דער איד איז שוין געשלאפען אין ביידעל פון גארטען, האבען זיך אריינגעריסען עטליכע פארשוינען און מערדערליך געשלאגען דעם סעדער מיט זיינע קינדער.

באלד נאכדעם זענען די אנפאלער פארשוואונדען. דעם סעדער מיט דער פאמיליע האט מען שטארק צוקאליעטשעטע געבראכט קיין ווארשע.

וועגען דעם גאנצען אנפאל ווערט געפיהרט אן אויספארשונג.

קאנאנען

קאנאנען פאבריקאנט: — קויפט קאנאנען פעלקער!

פעלקער: — מיר דארפען קיין קאנאנען ניט, מיר האבען קיין שונאים ניט.

קאנאנען פאבריקאנט: — צ'אריט, איהר קויפט די קאנאנען, מיר וועלען אייך שוין קריגען שונאים...

HENRY S. ROSENBERG
בארריסטער א. אז. וו.
געלט צו לייען
עדעלייד 1386.
702 פעדעראל בילדינג

צו אלע גראסערס
טאראנטא און די
קאנטריס
אזוי-ווי ר"ח אלול איז שוין צייט
אנהויבען צו ארדערען יעצט
ליכט און
יאר-צייט ליכט
אויף ימים טובים
ספעציעלע פרייזען פאר קאנטרי
ארדערס
A. G. CHEMICAL CO.
584 BATHURST ST.
PHONE TR. 0776

געלט
געשיקט אין אלע טיילען פון
דער וועלט דורך
אנשעל ווייס
שנעל, ביליג, זיכער
שיפסקארטען פארקויפט אויף אלע ליניעס. פרייזען פון שיפסקארטען יעצט פיעל רעדוצירט. שפייז פעקלאך געשיקט קיין רוסלאנד.
A. WISE
148 DUNDAS ST. WEST
ADELAIDE 238-6973 5

אידישער קאנגרעס

(פארזעצונג פון פיידוש 5)

דע אידישע מאסען אין מזרח אייראפע, וועלכע זיינען געפאלען אלס קרבנות פון דעם שווערען עקאנאמישען קריזיס. און פון ניט קלענערער וויכטיגקייט איז דאס פראבלעם פון אויסקעמפען א רעפרעזענטאנט פאר'ן אידישען פאלק ביים פעלקער ליגע. עס זיינען געווען צייטען, ווען מען האט וועגען דעם ביי אונז גאנץ ערנסט געטראכט, און זאגאר געמאכט געוויסע באמיהונגען דאס צו רעאליזירען. צוליעב די צייטווייליגע מיסערפאלגען אויף דעם געביט — איז דער ענין דערנאך אנטשוויגען געווארען. דער ענין איז פון אזא גרויסער וויכטיגקייט, אז מען דארף פון איהם ניט רעזיגנירען אפילו דאן, ווען מיר זאלען זיך אבגעגנענען מיט נייע מיסערפאלגען אויף דעם געביט. דאס וואלט געקאנט א לחלוטין אנדערע ווענדונג געבען אונזערע קעמפען און שטרעבונגען.

פאר יעדען איז אלזא קלאהר, אז ביי די קלענסטע פאלגען זאגאר, איז דער אלוועלטליכער אידישער קאנגרעס פון אומגעהויערער גרויסער וויכטיגקייט. אבער נאך איינס דארף גענומען ווערען אין אכט: אז איצט איז שוין די לעצטע שעה צו רעאליזירען דעם פלאן, וועלכער איז, לוידער כסדר אפגעשלאפט געווארען. דאס דארפען מיר אלע געדענקען און גלייך צוטרעטען צו ענערגישע מעשים, כדי צו פארזיכערען דעם ווי אמשנעלסטען צונויפקום פון דעם לאנג-ערווארטענעם און חשיבות'פולען אלוועלטליכען קאנגרעס פונ'ם אידענטום!

(איטא).

געלעכטער און געוויין

(פארזעצונג פון פיידוש 4)

— א הערקליט. קיינער פון זיי ביידען באשעפטיגט זיך ניט מיט די הבלים פון דער וועלט. דער ערשטער איז דער פראזאאישער טרויער און דער צווייטער — דאס לייכטזיניגע געלעכטער. אבער אזוי ווי פרייד איז א העכערע מדרגה פון טרויער, איז דאס לייכטזיניגע געלעכטער אין דעם פאל דער טריאומפירענדער טייל, און איז דאס געלעכטער ניט מאמענטאל, נאר פערמאנענט, איז עס א לעבענסאנשויאונג. דאס איז די ערשטע שטופע פון לאכען.

ווען מיר קוקען אז די צוויי בילדער צוזאמען, רופט איין בילד אין אונז ארויס א געלעכטער איבער דער צווייטער. מיר לאכען אנדערש איבער דעם וויציגען, ווי איבער דעם נאר. דערפון דרינגען מיר ארויס, אז די אנרעגונג צום לאכען איז פון א טאפעלטען ארט. דער, וואס וויל, למשל, דערצעהלען א פיקאנטע זאך און ארויסרופען ביים עולם א געלעכטער, קאן זיך דאריבער באנוצען מיט צוויי פארשיידענע מעטאדען: אדער דער דערצעהלער הויבט אן באלד אין אנהויב פון זיין דערצעהלונג אזוי שטארק און הויך צו לאכען און רייסט מיט זיך מיט די אנדערע, ווארים דאס לאכען איז אנשטעקענד, אדער ער דערצעהלט די סאמע לעבערליכסטע זאכען מיט אזא ערנסטער מינע, און דערמיט אליין רופט ער ארויס א געלעכטער ביי די צוהערער. דאס געלעכטער קאן, אלזא, ארויסגערופען ווערען אויף א צווייפאכען אופן: דורך א פנים וואס דריקט אויס דעם טיעפסטען ערנסט, אבער, ווען מען קוקט עס אן, מוז עס ארויסרופען א געלעכטער. אדער דורך א הויך קלינגענדיגען געלעכטער, וואס ברייגגט מיט זיך מיט דאס געלעכטער ביי אנדערע.

די צווייטע מדרגה פון געלעכטער איז רעפרעזענטירט דורך דעמאקריטען. דעמאקריט און העראקליט שטעהען אויף איין הויך: זייער אנשויאונגען זענען גלייכבארעכטיגט. דעמאקריט וועט לאכען איבער העראקליט'ן, אבער העראקליט וועט ניט וויינען איבער דעמאקריט'ן.

דעמאקריט'ס געלעכטער איז נישט קיין ווילדער "כיכי". ער לאכט שטיל. דאס געלעכטער איז דא זעהר נאהענט צום געוויין. דעמאקריט רעפרעזענטירט די עסטעטישע אנשויאונגען געגען דעם עטיקער. העראקליט-אונטער דעם עטיקער מוז אלען דער עסטעטיקער. ביי וועלכען די ווירקליכקייט רופט ארויס אזא שטארקען געלעכטער, אז ער קאן גאר ניט אויפהערען צו לאכען. העראקליט וויינט, ווייל ער באטראכט אלע מענשען ווי זיינע ברידער. דעמאקריט הייסט אבער לאכען, ווייל דאס לאכען איז פאר א שוישפילער אן אויסדרוק פון דעם קאמיש-טרויעריגען, און דאס געוויין איז פאר איהם א צוקנאפער אויסדרוק פון דעם געפיהל, וואס דער דאזיגער אנבליק רופט ביי איהם ארויס.

עס איז פאראן א מעשה'לע מיט א פרינצעסין, וואס האט נישט געקאנט לאכען. איך האב געקענט א מענשען מיט א פארקערטער מידה. ער האט שטענדיג געלאכט. ער האט געלאכט נישט דערפאר, ווייל ער האט געמוזט. דאס געלעכטער האט איהם נישט פרעהלאך געמאכט און דאריבער איז ער געווען הארט און געפיהלאז.

די פרינצעסין פון דער מעשה'לע האט אזוי לאנג נישט געלאכט, ביז עס איז געקומען האנס דער נאר און זי האט אנגעהויבען לאכען. דער מענש, וואס האט שטענדיג געלאכט, האט אבער קיינמאל ניט געקענט באהערשען זיין געלעכטער, ווייל דערצו וועט שוין א "האנס דער נאר" גארניט מאכען. ווער קען, אלזא, אפשטעלען דאס געלעכטער פון דעם דאזיגען מענשען?

דאס לאכען איז ניט קיין סימן פון גליק. די נארישקייטען פון מענשען רופען ארויס ביי אונז מיטלייד, ווען מיר זעהען, אז זיי זענען אין געפאהר צוליעב זייער נארישקייט, זענען זיי אבער אויסער דער געפאהר, רופען זיי שוין ניט ארויס ביי אונז קיין רחמנות, נאר א געלעכטער.

דער פילאזאף, וואס האט געוויינט איבער די נארישקייטען פון דער וועלט, איז אפשר געווען גליקליכער פון דעם, וואס האט איבער די זעלבע נארישקייטען געלאכט.

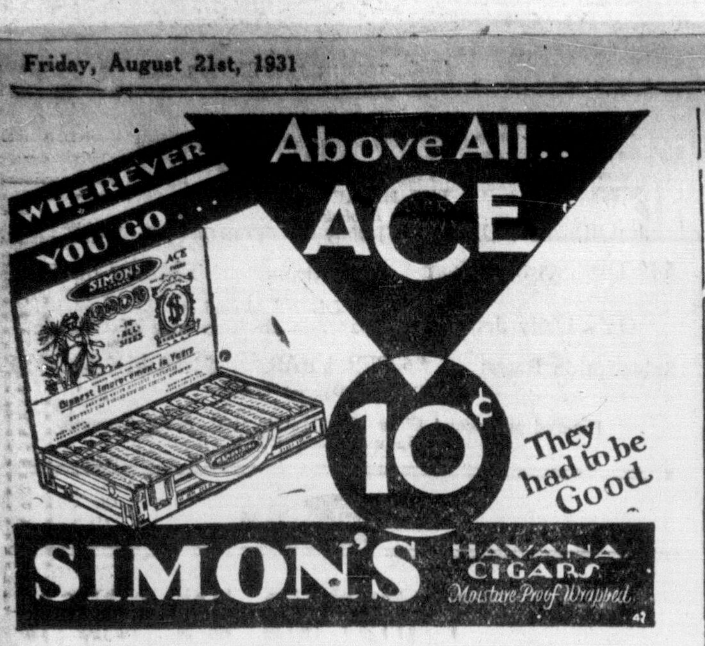

איך לאז וויסען אלע די, וועלכע ליידען פון צוקער-קראנקהייט (דייעביטיקער), וועלכע נוצען די העלטהאלא מעהל און האבען זיך איבערצייגט אין דער הילף פון דעם, אז מיר האבען געמופט פון קאלעדזש סטריט נאך —

683 בלור סטריט וועסט

וואו איהר קענט ווייטער באקומען מעהל, ברעד און פארטינע געבעקס.

טעלעפאן לאמבארד 0324.

אויפמערקזאם

25 שנה טובה קארדס 25
מיט ענוועלאפס ווערען געמאכט
אין אידישען זשורנאל
בלויז פאר 50 סענט

פארוואס

נעמען א טשענס?

אפשר קענט איהר 'יא' איבעריאגען דעם טריין... אפשר נישט. אפשר קומט קיין טריין נישט אן... אבער אפשר יא!

עס איז נישטא קיין ערנסטערע ווארנונג אויף די הייוועיס ווי די באקאנטע רעילוועי קראסינג סיין.

עס באצייכענט דעם פלאץ פון פילע טראגעדיעס... פשוט ווייל דרייווערס האבען זיך נישט באמיט צו זיין זיכער.

פארוואס איינשטעלען אזוי פיעל?

פארוואס זיך נישט אומקוקען? פארוואס זיך נישט פארזיכערען איינגאנצען? איז נישט אייער אויטאמאביל... איז נישט אייער לעבען... און די לעבענס פון די, וואס זענען מיט אייך ווערט א סעקונדע בערך אויסצוגעפינען גענוי?... צו וויסען אז דער וועג איז ריין?

לאמיר נישט האבען נאך קרבנות פון רעילוועי קראסינגס עקסידענטס. קוקט! הערט! זייט זיכער!

ONTARIO DEPARTMENT of HIGHWAYS

The HON. LEOPOLD MACAULAY, MINISTER

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
Published by
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST - Telephones: TRINITY 6830-6831
NATHAN FRIEDLAND, President.
Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario.
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents.
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto,
January 22nd, 1913.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL TORONTO, ONT. 25

מען טאר ניט פארזעהן די דערציהונג אנשטאלטען

אונזער ווארנונג צו די אידען פון טאראנטא וועגען דער געפאר, אין וועלכער עס געפינען זיך די טאראנטאר הילפס־אינסטיטוציעס האט געפונען אן אפרוף אין דעם אידישען ישוב.

אידען פון אלע ריכטונגען און שאטירונגען האבען זיך ערענסט פאראינטערעסירט מיט דער לאגע, אין וועלכער די אינסטיטוציעס געפינען זיך, און עס איז מער ווי זיכער, אז עטוואס וועט געטאן ווערען.

עס פרעהט אונז, וואס די אידישע טאראנטא האט זיך אזוי ווארים אפגערופען אויף אונזער הילפס־רוף. מיר ווילען אבער גלייכצייטיג באטאנען, אז אויב אן אקציע איז אנגעהויבען געווארען פאר די הילפס־אינסטיטוציעס טארען ניט פארזעהן ווערען די דערציהונגס אינסטיטוציעס.

אין טאראנטא געפינען זיך זעקס תלמוד תורה'ס און צוויי אידישע שולען, די ארבייטער רינג פרץ שול און די נאציאנאלע ארבייטער פארבאנד פאלקס שול. און דאס, וואס מיר האבען נעכטען געזאגט וועגען די הילפס־אינסטיטוציעס, איז ווי אנגעמאסטען אויף די בילדונגס אינסטיטוציעס.

די בראנזוויק עוועניו תלמוד תורה, וועלכע איז איינע פון די גרעסטע אין לאנד, און וועלכע איז אויפגעבויט געווארען מיט איינפאכען מסירת נפש, האלט ביים פארמאכט ווערען. בלויז א דאנק דעם, וואס די לערער פון דעם דאזיגען אנשטאלט זענען זיך מקריב, און זעצען פאר צו לערנען ניט באקומענדיג קיין שכירות, זענען די טירען פון דער תלמוד תורה אפען און די הונדערטער קינדער, וועלכע לערנען דארטען ווערען ניט ארויסגעווארפען אין גאס.

און אויב די לאגע פון די איבעריגע תלמוד תורה'ס און אידישע שולען איז ניט אזא קאטאסטראפאלע, איז זי אבער אויך ניט קיין פיעל בעסערע.

עס איז שווער צו באשטימען, ווען עס קומט צו הילפס־ארבייט, וועלבע באדערפענישען פריהער צו באפרידיגען, די קערפערליכע אדער די גייסטיגע. די אידען האבען זיך אלע מאל געגרוויסט דערמיט, וואס א פאטער, וועלכער האט אפילו קיין ברויט אין הויז ניט געהאט, האט געצאלט שכר לימוד אום דאס קינד זאל ניט אפגעריסען ווערען פון לערנען.

מיר ווילען ניט מאכען קיין אונטערשיידען, אדער זאגען, אז די דערציהונגס אנשטאלטען זאלען פריהער פארזארגט ווערען איידער עס ווערען פארזארגט די הילפס־אנשטאלטען. וואס מיר זאגען אבער, און וואס מיר ווילען די אידען זאלען ניט פארגעסען איז, אז פונקט אזוי ווי עס איז וויכטיג צו שאפען באלדיגע הילף פאר די הונגעריגע, קראנקע און נויטליידענדע, פונקט אזוי דרינגענד איז צו זעהן אז תלמוד תורה'ס און שולען זאלען ניט זיין געצוואונגען צו פארמאכען זייערע טירען.

עס איז קיין אונטערשייד ניט דורך וועלכע קוואלען וויסען ווערט פארשפרייט. טעארעטיש קען די פראגע דיסקוטירט ווערען, צי עס דארף זיין אידיש אדער העברייאיש די מעטאדע פון דערציהונג. דאס איז א פראגע פאר פעדאגאגען. ווען עס איז אבער א פראגע פון כלל עקזיסטענץ, דאן מוזען אלע איינשטימען, אז עס [illegible]. דער יונגער אידישער דור טאר ניט אפגעריסען ווערען פון אידישען פאלק. אלע קרעפטען מוזען אנגעשטריינגט ווערען צו האלטען דערציהונגס אינסטיטוציעס אפען.

מיר רופען צו דער אידישער טאראנטא, זיך גלייכצייטיג פארטראכטען מיט'ן צושטאנד פון אונזערע דערציהונגס אנשטאלטען. יעצט, ווען די ארבייט פון פארשטארקען די הילפס־אינסטיטוציעס האט זיך אנגעהויבען, מוזען אויך פארשטארקט ווערען די שולען און תלמוד תורה'ס אין שטאדט.

מלחמה וואלקענס ווערען פאנאנדערגעשלאגען

דער אפמאך, וועלכער איז געשלאסען געווארען צווישען פראנקרייך און ראטען־פארבאנד, האט באדייטענד געהאלפען צו פארטרייבען די מלחמה וואלקענס, וועלכע האבען זיך געהאלטען אין קלייבען אויפ'ן אייראפייאישען הימעל.

עס איז קיין סוד ניט געווען, אז פראנקרייך איז געווען די, וועלכע האט ניט אויפגעהערט צו בויען א שויך־וואנט צווישען ראטען־פארבאנד און דייטשלאנד. פראנקרייך איז אויך געווען די, וועלכע האט געזוכט ארומצוריגלען דעם ראטען־פארבאנד מיט שונאים.

דאס, וואס פראנקרייך האט געטאן צו פארשטארקען מיליטעריש פוילען, רומעניע און אנדערע קלענערע לענדער ארום רוסלאנד, איז פאר קיינעם קיין סוד ניט געווען. לעצטענס האט אפילו פראנקרייך פון דעם קיין סוד ניט געמאכט, ווייל פאר פראנקרייך איז געווען לעבענס־געפערליך דייטשלאנד מיט'ן ראטען־פארבאנד זאלען ווערען צו נאהענטע פריינט.

די סאוויעטען רעגירונג האט ניט אויפגעהערט צו באשולדיגען פראנקרייך אין אלע אינטריגעס געגען דער ראטען־מאכט, סיי אין לאנד און סיי אין אויסלאנד. זי האט אפען באשולדיגט פראנקרייך, אז די לעצטע גרייט צו א קאפיטאליסטישע מלחמה געגען ראטען־פארבאנד.

דער אפמאך, וועלכער פארפליכטעט ביידע לענדער צו בלייבען נייטראל אין פאל איינע פון זיי ווערט אטאקירט אהן וועלכע עס איז פראוואקאציע פון א דריטער מלוכה, איז ניט דורכאויס קיין אפמאך, וועלכער קען האלטען געבונדען ביידע לענדער. אבער אן אנהויב איז עס א גוטער.

סיי די סאוויעטען רעגירונג און סיי פראנקרייך וועלען אלע מאל קענען געפינען "טייטשער" און "אויסטייטשער", וואס עס הייסט אן אטאקע מיט און אהן פראוואקאציע. די לעצטע וועלט־מלחמה האט דער וועלט געגעבען א גוטע לעקציע אין הלכות פאפיר'ענע אפמאכען און ווי אזוי מען זאל זיי טייטשען. דער אפמאך אבער פון די דערמאנטע לענדער מיינט עטוואס אנדערש.

ביידע, סיי פראנקרייך, און סיי דער ראטען פארבאנד זענען ניט אזוי באגייסטערט פאר מלחמה.

פראנקרייך האט נאך גאר ניט לאנג צוריק גע'חלומ'ט וועגען הערשען איבער דייטשלאנד נאך דער וועלט־מלחמה.

די סאוויעטען־רעגירונג האט נאך געהאפט, אז די באלשעוויסטישע רעוואלוציע אויף דער וועלט וועט קומען דורך א מלחמה.

ביידע האבען זיך אפגענארט. זייערע חלומות האבען בלויז געפירט צו עבענסט־אנגעשטריינגטע באציהונגען צווישען זיך, און האט געשטעלט אין געפאר גאנץ אייראפא.

ביידע האבען זיך אנגעהויבען אויסצוניכטערען. די ערשטע פון דאמינירענדער מאכט. און די צווייטע פון ברענגען דעם באלשעוויסטישען משיח אויף דער וועלט. און דאס העלפט פאנאנדערצוטרייבען די מלחמה וואלקענס.

מעגליך, אז דער אפמאך וועט פירען צו אמת פריינטליכע באציהונגען צווישען די דערמאנטע לענדער.

„אלימאני"

פון יצחקי

וועלכער פארהייראטער מאן ווייסט עס היינט ניט, וואס עס הייסט אזוינס „אלימאני", אדער ווי מען רופט עס אויך „אלימענטען?". פון דעם ערשטען טאג אן וואס דער מאן באהעפט זיך מיט זיין געמאליבע, הענגט דאס ווארט „אלימאני" ווי א בייזער גייסט איבער זיין קאפ און גיט איהם ניט קיין רוה.

נאך פון קדמונים אן, ווען דער רבש"ע האט באשאפען פון אדמ'ס ריפ, די לאנג־צעפיגע באשעפעניש, וועלכעס איז היינט באקאנט אונטער'ן נאמען — פרוי, האט מען געזוכט ווי אזוי צו באשיצען די פרוי געגען דעם מאן.

פאר דעם צוועק האבען אונזערע אידישע חכמים אויסגעטראכט די „חליצה", און די קריסטליכע וועלט האט אויסגעטראכט די „אלימאני". ביידע זאכען זענען געציעלט צו באשיצען די „פרוי־אין־צימער", אום זי זאל חלילה ניט פאלען א קרבן פון דעם מאנ'ס הערשאפט, (אז אך און וועה צו איהם מיט זיין הערשאפט).

* * *

לייען איך אין די צייטונגען, אז אין דעם אמעריקאנער סטייט אריזאנא האבען בלויז 35 פראצענט פון די אלימאני צאהלער באוויזען צו דורכקומען ווי עס איז מיט זייערע אלימאני־צאהלונגען, די איבעריגע אבער האבען זיך איבערגעגעבען צום שיקזאל און האבען ניט געקענט נאכקומען די צאהלונגען.

און איך ווייס, אז עס איז זיי געוויס ניטא וואס צו מקנא זיין, ווארים דאס בעסטע וואס עס ווארט אויף זיי, איז א פינסטערער קעמערל פון א דושייל, מיט דער פאראכטונג פון דער עפענטליכער מיינונג אלס פאראטאק.

אבער ווארום, פרעג איך אייך, קומט זיי די דאזיגע פאראכטונג? אין דער איצטיגער צייט פון ביטערער נויט איז דאך זעהר מעגליך, אז זיי האבען ניט אויף זייער טעגליכען דורכקומעניש. עס קאן דאך אויך זעהר מעגליך זיין, אז מען וואלט געהאט א גרויסע מצוה מען זאל נאר זיי געבען אלימאני. ווער ווייסט?

* * *

לויט מיין מיינונג וואלט געדארפט געמאכט ווערען א „מאראטאריום" פאר די אלימאני־צאהלער אויף אן אומבאשטימטער צייט. עס וואלט געווען ניט נאר יושר'דיג נאר אויך העכסט דעמאקראטיש.

אמת, זיי זענען באגאנגען א שווערליכען פארברעכען דערמיט — וואס זיי האבען חתונה געהאט... פונדעסטוועגען מיינט עס דאך ניט, אז מען דארף זיי אזוי שווער באשטראפען. נאך אלעמען באגנאדיגט מען דאך זעהר אפט ערגערע פארברעכער אויך. איז דעריבער, גלויב איך, אז א מאראטאריום פאר אלימאני־קרבנות וואלט געווען זעהר ראטזאם און א שעהנער זשעסט פון אונזערע, אזוי־גערופענע, ליבעראלע פרויען־פארזארגער.

* * *

וויסט איהר אז אונזער איצטיגער פרעמיער בענעט איז נאך א בחור? און ווייסט איהר אויך, אז אונזער געוועזענער פרעמיער קינג איז נאך סינגעל? און אז דער פרעזידענט פון דער ס. פי. אר. האט נאך ניט געזאגט דעם „הריא"ת", און אז דער געוועזענער טשיף דזשאסטיס אף אנטעריא, מערעדיט, האט נאך קיינמאל ניט געפיהרט קיין פרוי אונטער דער חופה? און אז... און אז...

אין די הונדערטער וואלט איך זיי געקענט אויסרעכענען דא, אט די אלע 60 אדער 70 יעריגע בחורים'לאך, און איך האב זיך שטענדיג געוואונדערט פארוואס זיי גיבען ניט נאך דעם יצר־הרע און האבען ניט חתונה. ווארים וויסען דארפט איהר, אז די אלע וואס איך האב אויסגערעכנעט זענען פיינע לייט, און אויף זיי קאן מען זיכער גלויבען, אז זיי זענען נאך גאנץ אומשולדיג... אזעלכע פיינע מענשען ווי זיי זענען וואלען דאך זיכער ניט לעבען מיט א פרוי אונפארהייראט, ווייל דאס וואלט דאך געווען א שלעכטער מוסטער פאר אנדערע.

האב איך זיך שטענדיג געוואונדערט ווי אזוי זיי באקעמפען דעם יצר־הרע? און איך בין געקומען צום שלום, אז זיי באקעמפען איהם, מיט'ן שרעק פאר'ן בייזען גייסט פון אלימאני. יעדעס מאל ווען דער יצר־הרע קומט צו זיי און וועקט זיי אויף פון שלאף, ציינען זיי איהם אן אויפ'ן „בייזען גייסט", און אנטזאגען זיך בעסער פונ'ם פארגעניגען פון דעם פארהייראטען לעבען.

אפשר זענען זיי גערעכט?

בריאן און לאוואל אין קריעג

פאריז, אויג. 20.

מען דערוויסט זיך היינט, אז די אמת'ע אורזאך פארוואס די פראנצויזישע שטאטסלייט האבען אפגעלייגט זייער רייזע נאך בערלין, איז ווייל א שווארצע קאץ איז פארבייגעלאפען צווישען דעם פראנצויזישען פרעמיער לאוואל און דעם אויסערן מיניסטער בריאן.

דער אידישער קאנגרעס א לעבענס נויטווענדיקייט ביים איצטיגען מאמענט

פון דר. ח. ראזמארין.
(וויצע־פארזיצער פון דער אידישער "קאלא").

איך פערזענליך האלט דאס גארניט פאר א ריינעם, געוועהנליכען צופאל די לאזונג וועגען אן אלוועלטליכען אידישען קאנגרעס, וואס איז פון פארשידענע זייטען לעצטענס צום אויסדרוק געקומען און וועלכער האט געפונען אזא שטארקען אפקלאנג ביי די ברייטסטע שיכטען פון דער אידישער באפעלקערונג אויף גארער וועלט.

פריהער פאר אלץ האט צו דער לאזונג געבראכט די פארצווייפעלטע לאגע פון די אידען אין אייראפא און בעיקר טאקע — אין מזרח אייראפא. עס האט שוין אויסגעקלאפט די צוועלפטע שעה פאר דעם אידישען קאנגרעס. און מען טאר איהם שוין מעהר ניט באנוצען אלס דיסקוסיאנס־מאטעריאל — נאר טאקע גלייך זיך נעהמען צו דער ארבייט און ווי שנעלער איהם פארוואנדלען אין א פאקט, אין ווירקליכקייט.

איך וויל באלד ביים אנהויב אונטערשטרייכען און אויפקלעהרען די אלע וואס האבען די לאזונג ערוועקט צו אונטערגעהאלטען — זיי זאלען זיך אפגעבען א דין וחשבון פון דער פאראנטווארטליכקייט, וואס זיי האבען אויף זיך גענומען שוין מיט'ן עצם קומען צו די אידישע פארצווייפעלטע מאסען אין מזרח אייראפא מיט דער לאזונג. דער ברייטער אפקלאנג, וואס די לאזונג האט געפונען ביי די מאסען — איז אונז אלע מחייב צו רעאלע מעשים אויף דעם געביט. און טאקע ווי שנעלערע מעשים.

און נאך זאל אונטערגעשטראכען ווערען: איך האלט, אז עס וואלט געווען ממש א פארברעכען אין דער צייט קומען מיט דער לאזונג — און איהם אין א שטיק ווירקליכקייט ניט גלייך פארוואנדלען. דאס וואלט געווען א פארברעכען, וועלכען מען וואלט אונז קיינמאל ניט מוחל געווען. ערשטענס דערפאר, ווייל אין דער לאגע, אין וועלכער עס געפינען זיך די מזרח־אייראפעאישע אידען (און זיי איז מען דאך קודם כל אויסען מיט דעם אידישען קאנגרעס) — טאר מען ניט שפייזען די מאסען מיט פאלשע און אונבאגרינדעטע האפנונגען און פלענער. און צווייטענס — און דאס איז נאך פיעל פאראנטווארטליכער — ווען דער קאנגרעס זאל אויך איצט ניט רעאליזירט ווערען, טראץ די אלע אנצוהערענישען און בשורות — וואלט דאס נאך מעהר פארערגערט די לאגע פון דער אידישער באפעלקערונג.

איך טרייב ניט איבער די רעאלע חשיבות פון דעם קאנגרעס און זיינע רעאלע פאלגען, און דאך — אדער ריכטיגער געזאגט — טאקע דערפאר האלט איך, אז דער אידישער וועלטליכער קאנגרעס איז די היינט צו טאג א לעבענס פראגע, ווי באלד ניט פאר'ן גאנצען אידישען פאלק, יעדענפאלס פאר דעם גרעסטען טייל פון איהם. און אויפ'ן ערשטען פלאן איז דאס אפשר די פראגע "פון זיין אדער ניט זיין" פאר דעם מזרח אייראפעאישען אידענטום: שוין די איניגע, קלענערע אויפגאבען פון דעם קאנגרעס, וועלכע ער וואלט, אגב, געקאנט גאנץ גרינג ערפילען — זיינען שוין פון אזא גרויסער רעאלער וויכטיגקייט, אז שוין צוליעב זיי אליין לוינט אוועקשענקען פיעל כוחות און מיה, כדי איהם סוף כל סוף צונויפברענגען.

עס איז באוואוסט, אז די פאליטישע און ווירטשאפטליכע לאגע פון דעם אידענטום אין אייראפא איז היינט צו טאג א זעהר טרויעריגע און וואס עס איז נאך בעאומרוהיגענדער — די לאגע פארערגערט זיך כסדר פון טאג צו טאג און ווער ווייסט וואוהין דאס קען דערפיהרען ווי באלד מיר וועלען ניט באצייטענס אננעהמען געוויסע פארזיכערונגס און פארטיידיגונגס מיטלען.

אהן שום ספק האבען צו אט דער דער טרויעריגער לאגע געבראכט פיעל סיבות, וואס געפינען זיך אויסערהאלב פון אונז. די סיבות גלייך ווי זיי זיינען געקומען פון דרויסען — אזוי אויך נאר פון דרויסען קאנען זיי באקעמפט און באזייטיגט ווערען, און מיר קענען גארניט אדער גאנץ ווייניג אויפטאן אויף דעם געביט, מיר זיינען ממש אונמעכטיג לגבי זיי.

אבער עס וואלט געווען א טעות נארישקייט צו מיינען, אז נאר זיי, די אויסערליכע סיבות, האבען געבראכט צו דער לאגע. עס זיינען אויך דא אינערליכע סיבות, און קודם־כל האט דערצו געבראכט די אזוי שטארקע כוחות־צושפליטערונג און אויפהעריליכע אינערליכע רייבונגען, וועלכע האבען, דאכט זיך, קיינמאל זיך ניט געפונען אין אזא שטארקער מאס אין דעם אידישען לעבען. און וויבאלד לגבי די אויסערליכע סיבות זיינען מיר אומבאהאלפען, וואלטען מיר דאך ביי געוויסע אנשטרענגונגען און ביים גוטען ווילען לייכט געקאנט באקעמפען און באזייטיגען די אינערליכע סיבות, וועלכע קאנען אין געוויסע פאלען, זאגאר האבען א דעצידירענדע השפעה אויך אויף די אויסערליכע פון אונז ניט אפהענגיגע סיבות.

און אט דאס וואלט געווען די ערשטע אויפגאבע פון דעם אלוועלטליכען אידישען קאנגרעס, אן אויפגאבע, וואס וואלט אייגענטליך שוין ערפילט געווארען מיט דעם עצם צונויפקומען פון דעם קאנגרעס, וועלכער וואלט דאך אין דער ערשטער רייהע געדיענט אלס מאניפעסטאציע פון דעם פאראייניגטען און ארגאניזירטען אידישען פאלק לגבי דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט.

איך גלויב אונערשיטערליך, אז בנוגע דעם באזייטיגען די אינערליכע געגענזייטיגע רייבונגען און כוחות צושפליטערונג וואלט דער קאנגרעס געקאנט פיעל מעהר אויפטהאן ווי בלויז דינען אלס איינמאליגע און אויסערליכע מאניפעסטאציע פאר דער וועלט. מיר לעבען איצט אדורך אזעלכע שווערע צייטען, אז אפגעבענדיג זיך פון זיי א קלאהרען און פאראנטליכען דין וחשבון, וואלט מען געקענט קומען צו אן איינהייטליכע שפראך און צו א געגענזייטיגער פארשטענדיגונג און איינמאל פאר אלעמאל א סוף מאכען צו דער פארשוועדערישער און פשוט פארברעכערישער כוחות צושפליטערונג אין דער אידישער באפעלקערונג. עס וואלטען פארשטענדליך געבליבען געוויסע גרופען, הויפטזעכליך פון דעם לינקען לאגער, פון דרויסען פון דער אידישער איינהייט, אבער די גרופען זיינען אויך היינט צו טאג ניט פון דער גרעסערער באדייטונג און זייער באדייטונג וואלט דעגראדירט געווארען ביז צו דער קלענסטער שטופע, ווען עס וואלט צושטאנד געקומען אט די גרויסע און אזוי געוואונשענע איינהייטס באוועגונג.

עס וואלט, גלויב איך, ביי געוויסע אנשטרענגונגען און באמיהונגען געלונגען צו שאפען אט די געוואונשענע פאראייניגטע אינסטאנץ, וועמענס אויפגאבע וואלט געווען צו פארטיידיגען די פאליטישע, נאציאנאלע און ווירטשאפטליכע רעכט פון די אידען אויף גאר דער וועלט. פון דער אינסטאנץ וואלטען זיך אויך אויסגעבילדעט די באזונדערע פאראייניגטע אינסטאנצען פאר די באטרעפענדע לענדער, וואס וואלט געווען פון אומבאדייטענד גרויסער חשיבות און אין פיעל לענדער פארגרינגערט דעם קאמף פאר די אידישע רעכט און אפשר אויך געבראכט דערצו, אז דער קאמף זאל ענדליך ברענגען צו געוויסע, ממשות'דיגע פאלגען.

איך וועל נעהמען אלס ביישפיל דאס לאנד אין וועלכען עס קומט מיר שוין אויס פון יאהרען צו פיהרען דעם קאמף פאר די רעכט פון דער ארטיגער אידישער באפעלקערונג — פוילען. איך ווייס ניט צו ביי אנדערע באדינגונגען אין לאנד וואלט פיעל ממשות'דיגעס געקאנט אויפטאן אן איינהייטליכע און פאראייניגטע אידישע רעפרעזענטאנץ. סוף כל סוף דאס וואס מען פלעגט אונז פון געוויסע פוילישע מלוכה קרייזען ענטפערען: "ווי קענען מיר אייך אנטקעגען קומען, אז איהר, אידען זייט אליין ביי זיך ניט איינשטימיג אין דעם ענין" — איז ניט מעהר געווען ווי א דיפלאמאטישער אויסריד. מיר ווייסען גאנץ גוט, אז ווען מיר וואלטען אפילו יא געווען איינשטימיג וואלטען אט די מלוכה קרייזען אויך ניט אנטקעגען געקומען אונזערע גערעכטע פאדערונגען. און אלס בעסטער באוויז קאן דאך דיענען טאקע דער פאקט, וואס אפילו אין ענינים, וואס מיר אלע אהן אויסנאהם זיינען געווען פאראייניגט, איז מען אונז אויך ניט אנטקעגען געקומען; אבער לגבי די היינטיגע מלוכה־קרייזען דאנגען, ווייל איך גלויבען, פאלט די לאגע געווען אנדערש, ווען מיר טרעטען פאר זיי ארויס איינהייטליך, געאייניגט. און אפשר טאקע דערפון, ווייל זיי, אט די מלוכה־קרייזען גיבען זיך אפ א קלאהרען דין וחשבון, אז ביי אן איינהייטליכע שטעלונג וואלטען זיי געמוזט אנטקעגען קומען פיעל פון אונזערע פאדערונגען, זיינען געקומען די באמיהונגען פון געוויסע פארזאנען פון די קרייזען אריינצוברענגען א צושפליטערונג און רייבונגען אין די אידישע רייהען.

איך שטעל מיך בלויז אפ אויף די עטליכע קליינע אויפגאבען, ווייל זיי וואלט דאך דער קאנגרעס גאנץ גרינג געקענט ערפילען. ווייל זיי זיינען ניט אפהענגיג אין קיין שום אויסערליכע פאקטארען און מניעות — זיי ווענדען זיך בלויז אין אונז און אין אונזער גוטען ווילען. אבער זיי ערשעפען נאך ווייט ניט די אויפגאבען און ציעלען פון דעם קאנגרעס, וועלכע עס איז ביים איצטיגען מאמענט שווער צו באגרעניצען. עס קאן זיין אז אויפ'ן קאנגרעס גופא זאל עס ארויסשווימען נייע אויפגאבען און ציעלען פון כלל ניט קליינער און ניט צוויי־דייטיגער באדייטונג.

פון די קאנגרעס פראבלעמען, וואס מיר קענען שוין איצט אנרופען, דארפען נאך דערמאהנט ווערען: דאס פראבלעם פון ארץ ישראל אויפבוי, צו וועלכען עס שטרעבט דאך דאס גאנצע אידישע פאלק אהן אונטערשייד, און וויבאלד עס זענען צווישען אונז דא געוויסע קרייזען, וועלכע זיינען אידעאיש פארבונדען מיט דעם אויפבוי פון ארץ ישראל, קאנען זיי זיין — און אין א געוויסער מאס זיינען זיי שוין — פארבונדען ריין עקאנאמיש מיט דעם אויפבוי פון ארץ ישראל. וואס איז שוין היינט צו טאג כמעט דאס איינציגע אימיגראציע לאנד פאר די ברייטסטע שיכטען פון דער אידישער באפעלקערונג; און אויך דער פלאן ווי אזוי צו הילף קומען די פארצווייפעלטע און נויט ליידענ־

(פארזעצונג אויף פיידזש 3)

די שבע קהלות אין אונגארן

פון הרב ישראל הלוי הורוויץ.

— א. —

אלטע תקנות און מנהגים

א שטונדע און א האלב רייזע פון ווין ליגט מאטערסדארף די הויפט־שטאדט פון די אמאל אויטאנאמע אידישע שבע קהלות אין אונגארן.

רבי הורוויצעס

די זיבען שטעדט מאטערסדארף, קרייץ, (אדער ווי די אידען האבען עס גערופען צלם), לעקענבאך, קאבערסדארף, אייזענשטאט, פרויענקירכען און קאטשע זענען דאס געווען די אידישע געטא אין אונגארן. ווען אין ווין האט א איד געמעגט אריינקומען בלויז צו פעדלען ביי טאג און ווען אין אנדערע געגענטען פון אונגארן איז זיי לחלוטין געווען פארבאטען צו געפינען זיך.

דעם חסד צו וואוינען אין די שטעט האבען אידען געהאט צו פארדאנקען, א פירשט פון דער פאמיליע עסטערהאזי, וועלכער האט זיי אויסער די דערלויבניש צו וואוינען אין זיינע שטעדט נאך געגעבען אויך ברייטע רעכט פון זעלבסט־פארוואלטונג.

מאטערסדארף, וועלכע איז נאך אייזענשטאדט, געווען דער וואוינפלאץ פון די פירשטען עסטערהאזי, איז אויך געווען די הויפטשטאדט פון דעם דאזיגען אידישען ישוב אין אונגארן, — וואס איז געווען באקאנט אונטערן נאמען די שבע קהלות פון אונגארן.

די איינוואוינער פון די קהלות, וואס עקזיסטירען נאך ביז היינט, זיינען לויט דער מסורה, געקומען אין די געגענטען נאכן גירוש ספרד. און זיי ציינען נאך פיעלע כלי קודש, וואס זייערע אורעלטערען זאלען האבען מיטגעבראכט פון שפאניען.

אויך די אלטע פנקסים, וואס היטען זיך אין דער געמיינדע פון מאטערסדארף דערצעהלען וועגען זייער קומען אין די מקומות, און וועגען די חסדים, וואס די אמאליגע הערשער האבען מיט זיי געטאן, און וועגען דער אידישער פאליטיק פאר עטליכע הונדערט יאהר.

דאס אינטערעסאנטסטע אינ'ם לעבען זיינען אבער די שיריים פון אמאליגען לעבען וואס זיינען פארבליבען און לעבען נאך היינט ביי די אידען אין די אמאליגע אויטאנאמע אידישע שבע קהלות אין אונגארן.

אונטער דער פערזענליכער אויפזיכט פון דעם מאטערסדארפער רב, אן איינקעל פון דעם גאון ישראל חתם סופר, הגאון ר' שמואל עהרענפעלד נ"י, געפינען זיך די הייליגע היסטארישע אוצרות: ספרי תורות, כתרים, 3 פון זיי באזעצטע מיט דימענט שטיינער און פון איידעלער האנט ארבייט; פרוכת'ן מיט גאלד און זילבער געהאפטען; און אנדערע כלי קודש פון גאלד און זילבער.

די דאזיגע ספר תורות מיט זייערע באפוצונגען ווערען ארויסגענומען נאר איינמאל אין יאהר — שמחת תורה צו הקפות.

שמחת תורה ביינאכט ווערען די ספרים געטראגען אונטער א חופה פון רב'ס הויז צו דער שוהל, און שפעטער צוריק פון שוהל צום רב'ס הויז.

בראש פון דער פראצעסיע געהט דער רב מיט די חשובי העיר, און באגלייט זיינען זיי פון די אידישע פרייוויליגע פייערלעשער, וואס געהען פון ביידע זייטען מיט פאקעלען אין די הענט, און אן ארקעסטער, וועלכער מוז צוליעב יום טוב זיין א גוי־אישער. די 200 תלמידים פון דער מאטערסדארפער ישיבה געהען דערביי מיט ליכט אין די הענט. און באלויכטען מיט ליכט זיינען אויך די פענסטער פון אלע אידישע הייזער אין די גאסען דורך וועלכע דער פאראד געהט דורך. גאנץ אפט באלייכטען אויך פיעל קריסטען זייערע הייזער.

און אזוי קומט אן די פראצעסיע צום רב'ס וואוינונג, וואו די מוזיק בלייבט שטעהן און שפיעלט ווייטער. דער רב קומט דאן ארויס פאר דעם עולם אין זיין אפיציעלער קליידונג, א ברייטער שווארצער בגד, געקנעפעלט ביז דער ערד, עהנליך צו די קליידער פון א גלח, להבדיל, און ער האלט א דרשה מעניני דיומא אין דייטש, כדי די ניט אידען, וואס געפינען זיך אין עולם זאלען איהם אויך פארשטעהן. אין דער רעדע באדאנקט ער דער מאסע פאר'ן כבוד, וואס זיי האבען איהם אנגעטאן.

נאכ'ן עסען קומען צום רב אלע בעלי בתים פון שטאדט מיט אלע תלמידי הישיבה, און ביי שעהן סערווירטע טישען ווערט פארבראכט ביז טאג.

אויף מארגען פרי ווערט די זעלבע פייערונג מיט די ספרים איינגעארדענט נאכאמאל. און שמחת תורה ביי טאג גיט דער רב א מאלצייט לכבוד די העכערע רעגירונגס בעאמטע און די קריסטליכע גייסטליכע.

דער דאזיגער מנהג איז אויך א פארצייטיגער, און איז איינגעפיהרט געווארען אלס אויסדרוק פון דאנקבארקייט צו דער רעגירונג פאר זייער פריינדשאפט און פאר דערלויבען די אידען זיך צו באזעצען דא.

אין דער צייט פון מאלצייט הענגען אויף די ווענט פון דעם צימער אין רב'ס הויז, וואו דער מאלצייט ווערט געגעבען, די פרוכת'ן, וואס זיינען געבראכט געווארען פון שפאניען.

בשעת דער סעודה, וואס גדויערט געוועהנליך ביז שפעט אין אווענט ווערען דערוויל ארומגערעדט פארשידענע רעליגיעזע און פאליטישע פראגען.

א רעוואנש דינער ווערט נאכדעם געגעבען פון דער רעגירונג פאר דעם רב, וועלכער איז לויט אן אלטען דעקרעט פון דער רעגירונג אנערקענט אלס דער אפיציעלער פארשטעהער פון די שבע קהלות, פאקטיש אלס לעבענס לענגליכער פרעזידענט פון די קהלות.

דער לאנדעס הויפטמאן דריקט אויס אין נאמען פון דער רעגירונג זיין דאנק צום רב פאר זיינע לייסטונגען און פארדיענסטען אין געזעלשאפטליכען און פאליטישען לעבען פון געגענט.

פון די אלטע איינפיהרען איז אויך דער ביישטייער פון 5 טויזענט שילינג, וואס דער רב פון מאטערסדארף באקומט פון דער רעגירונג פאר דער ישיבה א תקנה, וואס איז איינגעפיהרט געווארען פון דעם ערשטען רב פון די גולי ספרד, הגאון ר' יששכר בער בלאך זצ"ל, און וואס ווערט אפגעהיט ביז היינטיגען טאג, אז פרייטאג צו נאכטס ווערט קיין פייער ניט אויסגעלאשען, און דאס זעלבע אויך ימים טובים'דיגע נעכט.

עס ווערט דערצעהלט, אז איינמאל האט מען עובר געווען אויף זיין צוואה און מען האט פרייטאג צו נאכטס אויסלאשען דאס פייער. האט אנגעפאנגען די שול ברענען. האבענדיג פון איהם א צוואה אז אין אן עת צרה זאל מען זיך ווענדען צו זיין קבר, האבען זיי אזוי געטאן. געקומען אויפ'ן בית עלמין, האבען זיי אבער זיין קבר ניט געקענט געפינען. דער קבר איז פארשוואונדען.

די לעגענדע דערצעהלט ווייטער אז ווען מען איז נאכאמאל געקומען אהין האט מען דעם קבר יא געטראפען, און די שרפה האט זיך אפגעשטעלט.

געלט אין צייט אויף יום טוב

ווען איר שיקט געלט צו אייערע קרובים אדער פריינט, דורך דער

CANADIAN NATIONAL EXPRESS

זייט איר זיכער, אז דאס געלט וועט דערהאלטען ווערען אין צייט. אייער געלט איז זיכער פון פארלוסט. אין פאל דאס געלט קען ניט אויסגעצאלט ווערען באקומט איר די פולע געשיקטע סומע צוריק.

איר באקומט א קבלה גלייך פאר דעם געשיקטען געלט, און מיר באזארגען פאר אייך א „רעסיט", דאטירט און אונטערגעשריבען פון דער פערזאן וואס האט דאס געלט באקומען, אייך צו פארזיכערען אז דאס געלט איז דערהאלטען געווארען פון דער ריכטיגער פערזאן.

פאר ווייטערדיגער אינפארמאציע זייט איר געבעטען צו שרייבען צו:

W. H. BRYCE, Manager
Money Order Dept.
Canadian National Express
355 McGill Street, Montreal

אונזער יוגענד

אנגעפירט פון ליבע זיסער

אמאל איז געווען

פון ליבע זיסער

אמאל איז געווען אמיידעלע דבורה, האט זי פאר קיין זאך ניט געהאט קיין מורא, ניט פאר קיין רעגען, ניט פאר קיין ווינט, ניט פאר קעץ און ניט פאר הינט, און וואו א בוים צו וואו א לאך, אומעטום איז זי געקראכען.

זעהט זי ווי עס פליהט א בין ארום די בלומען הער און הין. נאכדעם פליהט די בין אוועק. געהט זי נאך נאך איהר אהן שרעק, ביז זי האט זיך אפגעשטעלט ביי א הייזעל אין א פעלד.

פליהט די בין אהין אריין. דבורה טראכט: — וואס קען דארט זיין? איך וועל אויך אהין אריין.

ערשט די טיהר איז זעהר קליין, און זי קען ניט ארייגגעהן.

לייגט זי זיך, אויף דער ערד און קריכט.

באפאלען בינען איר געדיכט, בייסען, רייסען, זשומען, ברומען: — זעה נאר ווער עס איז געקומען! זום, זום, זום, קומט, אלע, קומט! לאמיר איהר צובייסען, לאמיר איהר צו רייסען, עס זאל פון איהר ניט בלייבען, לאמיר איהר פארטרייבען.

שרעקט זיך גאר ניט פאר זיי דבורה, און זי זאגט זיי גאר אהן מורא, מיט א ניגון פון דער תורה:

— זענט איהר ברוגז, צו איהר שפאסט? אזוי נעהמט איהר עס אויף א גאסט?

זאגען בינען:

— ווער האט דיך געבראכט אהער? מיר האבען ניט קיין צייט פאר געסט. עס עס קומט דער ווינטער, ס'קומען פרעסט. דארפען מיר אנגרייטען עסען, און מיר טארען ניט פארגעסען, אז עס שטארבען בלומען אויף די בייטען, דארפען האניג מיר אנגרייטען, סיי פאר זיך און פאר א צווייטען.

זאגט די דבורה, אלץ אהן מורא:

— כ'האב געמיינט, אז איהר זיך שפילט, כ'וועל אייך העלפען, אויב איהר ווילט.

האבען דבורה'ן זיי גענומען, און געגעבען זאפט פון בלומען, און געגעבען איהר פארזוכען גוטען זיסען האניג־קוכען, און געגעבען איהר צו מאכען אויך אזעלכע זיסע זאכען.

דבורה זעהט, אלץ איז גוט, נאר זי ווייסט ניט וואס מען טוט, ווי אזוי קען זי דען מאכען אט אזעלכע זיסע זאכען.

נעהמט זי פלוצלינג שטארק צו לאכען, גיט די בינען הויך א זאג: — ליבע בינען, א גוטען טאג, איך וועל געהן אויף אלע וועגען, און די גוטע מענשען פרעגען, זיי זאלען לערנען מיר צו מאכען אט אזעלכע גוטע זאכען. היינט קען איך בלויז זיי עסען.

און זי איז אוועק און אלץ פארגעסען.

אלול־טעג

פון משה נ. וואהלגעלערנטער.

דרויסען בלאזט א ווינט,
אלול־טעג קומען...
— אוועק מיט די זינד,
פרעמדס גענוג גענומען!..

זאגען אלול־ טעג שטרענג
צו יעדען איד, —
נאר גוטעס טאן
און ניט ווערען מיעד.

באזיגען דאס שלעכטע,
דאס גוטע דערהויבען,
שטארקען די גערעכטע
און די גוטע לויבען.

פון איינעם צום צווייטען
שנאה זאל פארשווינדען.
ווי אייזערנע קייטען
ליעבשאפט זאל פארבינדען.

לייטערען די נשמה
אין די אלול־טעג
דאס איז די נחמה
אינ'ם אידישען וועג...

בערל כל בו'ניק

פון מ. פאגעל

(פארזעצונג)

— בערל, איך האב דיר אנגעזאגט... וואס איז דאס? וואס טראגסטו זיך ארום מיט'ן טאש? וואס האסטו אין טאש? איך האב דיר אנגעזאגט, זאלסט זיין אין הויז...

און דערווייל דערזעהט זי אין בערלס האנט איין בריעף. כאפט א קוק אין טאש און געפינט נאך עטליכע.

— וואס איז דאס? וואו האסטו זיי גענומען? דו האסט זיי דאך שמוציג געמאכט. און וואו זיינען די איבריגע? זאג! וואס האסטו מיט זיי געטאן?

און זי־טרייסעלט בערלען און שלעפט איהם פאר א האנט אהיים.

בערל ענטפערט ניט. אבער די קינדער ארום איהם דערצעהלען און שרייען:

— הורא פאר בערלען!

— ער איז געווען א פאסטמאן!

— הורא פאר'ן פאסטמאן!

— ער האט צוטיילט די בריעף אין אלע הייזער!

— ביי אונז אין הויז אויך.

— ביי אונז אויך.

— איך האב דריי בריעף. איך וועל אויך זיין א פאסטמאן.

די מאמע שלעפט בערלען פאר'ן האנט און דרעהט מיט'ן קאפ פון איין קינד צום אנדערען, הערען וואס דער זאגט און וואס יענער. דערווייל טרעפט זי ביי איין קינד א בריעף, ביי א צווייטען נאך איינעם. נעהמט זי זיי צו. די קינדער, וואס האבען בריעף, באהאלטען עס אין די קעשענעס און באוויזען ליידיגע הענט:

— איך האב ניט. מיר האט ער ניט געגעבען.

בערל שווייגט, און די מאמע האלט אין איין פרעגען און שרעקען:

— ווער האט עס דיר געהייסען טאן? ווארט, דו וועסט שוין האבען דיין אויסקומעניש. געה שוין אין קלייב אויף אלע בריעף, וואס דו האסט צוטיילט.

נאר וואו אויפקלייבען, ווער אויפקלייבען. זי זעהט דאך אז איהרע איינלאדונגען זיינען פול אין אלע הייזער אין אלע גאסען ארום און ארום.

יעצט וועט מען דארפען נאכאמאל דרוקען קארטלאך, נאכאמאל שרייבען אדרעסען און געה געדענק נאכאמאל וועמען צו שיקען. און ערשט וועלען די איינלאדונגען אנקומען צו שפעט. היינט וואס פאר א פנים האט עס, אז אין אלע הייזער האט מען געקראגען איינלאדונגען, וואס זיינען גאר ניט פאר זיי.

ווען דער טאטע איז געקומען אהיים, און די מאמע האט איהם אלעס דערצעהלט, האט ער אויך געהאט א סך זאכען צו פרעגען בערלען. בערל האט איהם אויך ניט געוואוסט וואס צו ענטפערען, האט ער געוויינט און ביי זיך באשלאסען — אויס פאסט־מאן.

(ע נ ד ע)

די לעקציע

פון פייגעלע האפמאן
(סט. קעטרינס, אנט.)

א קינד איז געגאנגען צו א פארמער. ער האט געבעטען א פאר עפעל. דער פארמער האט געזאגט: די עפעל זיינען גרין, ווען זיי וועלען פארטיג ווערען, וועל איך דיר געבען.

דאס קינד האט ניט געוואלט ווארטען. ער איז אוועקגעגאנגען און אין א פאר מינוט צוריק געקומען און אליין גענומען צוהען אפעל און איז אנטלאפען אהיים.

ער האט די עפעל געגעסען און איז געווארען קראנק.

דער פארמער האט געהערט אז דאס קינד איז קראנק געווארען, איז ער געגאנגען איהם זעהן און האט איהם געזאגט: "ווען איך האב דיר געזאגט אז דו זאלסט ווארטען האסטו ניט געוואלט, און דו האסט געגעסען די גרינע עפעל און געווארען קראנק, און איצט האף איך אז דו האסט געלערענט א גוטע לעקציע.

פון יענעם טאג אן האט דאס קינד פארשטאנען, אז מען דארף פאלגען און עלטערען פון זיך.

ווער קען עס?

נומער 35. גלגולים.

ענדערט איין אות און זאל פון א גרויסער כלי ווערען זאכען צום לויפען — ביי א פערד — ריר.

נומער 36. שאראדע

מיט א "ג"
וועל איך ניט שטעהן.
מיט א "מ"
דארפסט מיך פארשטעהן,
און מיט א "ב"
בין איך גאנץ הארט
און מיט א "נ"
שטארק איינגעשפארט.
מיט א "ש"
בין איך גאר פיין,
און מיט א "ר"
דארף אלעס זיין.

נומער 37. אויפגאבע.

אין 9 קעסטעלאך (3 אויף 3). שטעלט אריין די אותיות: יי, יי, ע, ד, ה, נ, נ, נ, ר, אזוי אז —

אין דער ערשטער שורה פון אויבען אראפ און פון רעכטס צו לינקס זאל זיך באקומען א פלאץ פון וואנען מען האט אונזערע אור־עלטערען פארטריבען.

אין דער צווייטער — ניט קיין סך, מעהר ווי א פאר.

אין דער דריטער — דריי מאל אזוי פיעל.

ענטפערס

נומער 33. שאראדע.
א ל ו ל
געטראפען האבען
עזריאל ניימאן (52 קעמעראן) און מיני פושקאוו.

נומער 34. א חשבון
5 קינדער
געטראפען האבען
לייביש צינא (66 סט. פעטריק) מיני פושקאוו, עזריאל ניימאן, אברהם קעלמאן (679 באטהורסט) רייזעל בינסטאק און פרידא עלעקסאן.

[illegible]

רבי ישראל בעש"ט

מאת קלרה שברין
(ת"ת ברונזביק)

אני אוהבת לקרוא או לשמוע ספורי נפלאות על אנשים גדולים. אבל ביחוד אני אוהבת את הספורים על ר' ישראל בעל שם טוב.

הספורים אודותו מושכים את לבי, כי תמיד הוא עזר לעניים ואומללים וענש הרשעים והאכזרים.

בזמן האחרון קראתי ספור יפה שמצא חן בעיני מאוד ואת תכנו אני חפצה לספר לכם בקצרה:

פעם אחת נסע רבי ישראל בעל שם טוב עם תלמידיו בדרך, ופגשו בחור ובתולה והם היו כמעט קפואים מקור.

רבי ישראל שאל אותם: מאין הם נוסעים?

והם ספרו לו, שהבחור היה משרת והבתולה היתה שפחה ומבשלת בפונדק אחד, ובעל הפונדק גרש אותם מביתו.

רבי ישראל השיב אותם אל הפונדק וצוה לבעל הפונדק לעשות חתונה לבחור ולבתולה.

רבי ישראל ותלמידיו נתנו לחתן ולכלה מתנות, זה נתן להם בית ריחים, וזה נתן להם את היער ועוד כאלה.

אבל הפונדקי והפונדקית צחקו. שאל אותם הרבי, למה הם צוחקים. ענו לו, כי כל החתונה היא בעיניהם כמעשה צחוק, ובצחוק אמרו, שהם נותנים לזוג הצעיר במתנה את החורבה שאצל היער.

נפרד מהם רבי ישראל.

כשהזוג הצעיר יצאו לדרכם, מצאו את בן הפריץ ביער, כשהוא שוכב מתעלף. הם החיו אותו ונתנו לו אוכל.

ופתאום באו עבדי הפריץ והביאו אותו הביתה.

בבית ספר בן הפריץ להוריו כל מה שעשו לו שני האנשים הרחמנים.

שלח הפריץ והוא דכס להביאם, ויתן להם במתנה את הפונדק וכל מה שיש בו. הדכסה נתנה להם את היער הסמוך להפונדק. והעלם הצעיר נתן להם את בית הריחים שעל חוף הנהר. והדכס הזקן נתן להם עשרת אלפים דנרי זהב.

בקשו רחמים מאת הדכס על הפונדקי והפונדקית.

אמר הדכס:

— ובכן אתן להם את החרבה שאצל היער.

אבא

מאת נעמי גראנאטשטיין

בעיר אחת היתה אשה. ולאשה היתה ילדה ושמה חיה'לה. האב שלה היה באמריקה. וחיה'לה חפצה מאוד מאוד אבא, כי ראתה בבית חברתה חנה'לה, שאביה משחק עמה בכל פעם.

פעם אחת קבלה אם חיה'לה מכתב, ובמכתב כתוב, כי הוא שולח לה את תמונתו.

חפצה האם ללכת אל בית הדואר לקחת את התמונה, וחיה'לה בכתה.

אמרה לה האם:

— אל תבכי עד שובי. אם את תהיי ילדה טובה, אני אביא לך אבא מן הרחוב.

האם את אוהבת את האב שלך?

— כן, — ענתה חיה'לה.

האם הלכה לבית הדואר, וחיה'לה רצה מהר אל חנה'לה, לבשר לה את הבשורה הטובה, כי גם לה יהיה אבא.

האם שבה. וחיה'לה קפצה ממקומה ותשאל:

— איהו אבי?

— הנהו, יקירתי, — אמרה האם בהראותה את התמונה.

תקות חיה'לה נכזבה, כי חשבה, שהאם תביא לה אבא חי, אבל לא אמרה דבר לאמה.

עברה שנה אחת והאב שלח מכתב, וכסף לאם ולחיה'לה שתבואנה למריקה.

והן נסעו לאמריקה.

וחיה'לה אהבה מאוד את אביה, ואביה שחק עמה כאשר שחק אביה של חנה'לה.

דעם לעזערס ווינקעל

געערטער הער רעדאקטאר פון "אידישען זשורנאל"!

איך האף איהר וועט מיר דערלויבען א שטיקעל פלאץ אין אייער צייטונג, אביסעל א קיבעץ צו טאן, ווי איהר זאגט עס, אייער "פריוואט" אינסטיטוציע. א צייטונג איז, אמת, א פריוואטע אינסטיטוציע, אבער אנדערש איז עס ווען עס קומט צו קהל'שע אינטערעסען, און דערפאר נעהם איך מיר די דערלויבניש אייך אביסעל אויסצו'מוסר'ן.

יעדע וואך האט איהר אן ארטיקעל אין אייער צייטונג אונטער'ן איבערשריפט: "וואס איך זעה און הער אין ארץ ישראל". גלויבט מיר, אז עס איז שוין צייט איהר זאלט זיך אביסעל דערמאנען און ניט פארנאכלעסיגען אונזער אייגענע שטאדט טאראנטא.

דערלויבט מיר אייך אויפמערקזאם צו מאכען אויף דעם "וואס איך האב געזעהן און געהערט אין טאראנטא". און אויב איהר וועט עס מיר דערלויבען, וועט עס זיין פיעל וויכטיגער אידער פאלעסטינע, ווייל פאר פאלעסטינע זארגט די גאנצע אידישע וועלט, און אין טאראנטא מוזען מיר זיך אליין פארזארגען.

איך האב לעצטענס פארבראכט איינינגע שטונדען מיט מר. אווילבום אין זיין אפיס, אין דער היגער צדקה פעדעראציע, און גלויבט מיר, אז איך הויב אן צו צווייפלען אויב מיר אליין ווייסען וואס ביי אונז אין שטאדט טוט זיך.

אונזער קהל'שע פארזארגער געהען ארום און שרייען עסט כשרה ברויט, כשרה טשיקענס, כשרה פלייש און אזוי ווייטער. וואלט ניט מעהר מצוה געווען ווען זיי גיבען אפ אביסעל מעהר צייט צו זעהן, אז דער ארימער אידישער ארבייטער זאל האבען א שטיקעל ברויט אדער א שטיקעל פלייש. זארגט זיך וויניגער וועגען דעם כשרה'ן סטעמפ.

עס איז באמת הארצרייסענד, זיצענדיג אין דער פעדעראציע האב איך געזעהן אכט ביילי־ארדערס ארויסצואווארפען פון זייערע וואוינונגען אכט אידישע פאמיליעס. ווייסט איהר וואס דאס מיינט? מענשען, וועלכע פלעגען געבען הונדערטער צו צדקה אינסטיטוציעס, מוזען ארונטעררוקען די היטעל איבער די אויגען און געהן בעטען א שטיקעל ברויט.

איך בין בלויז א קורצע צייט געזעסען און וועלכע הארצרייסענדע סצענעס איך האב געזעהן אין דער אפטיילונג פון דער פעדעראציע, וועלכע פארנעהמט זיך מיט שטיצען ארימע פאמיליעס. עלענד און נויט אטעמט פון יעדען ווינקעל, און ווען א פארטרעטער פון דער רעדאקציע וואלט כאטש איין מאל אין וואך באזוכט די צדקה פעדעראציע און באשריבען וואס ער זעהט דארטען, וואלטען פיעלע פארשפארט אזעלכע פראגען ווי:

"וואס טוט די צדקה פעדעראציע?"

די וועלכע פרעגען די דאזיגע פראגע, מערסטענס גיבען ניט קיין סענט אויף צדקה. אויב מען קען טעקסען אידישע פאמיליעס אויף א פונט פלייש, פארוואס ניט בייסטייערען יעדע אידישע פאמיליע אויפצוהאלטען אזא צדקה אינסטיטוציע, ווי די צדקה פעדעראציע?

איך ווייס פון מענשען, וועלכע קענען געבען הונדערטער און גיבען ניט קיין סענט פאר צדקה. אין דער זעלבער צייט מאכען זיי א גוטען לעבען פון אידען. עס איז ווירקליך א צער צו זעהן ווי די פעדעראציע ווארפט זיך אויף אלע זייטען, ווייל העלפען און האט ניט קיין געלט.

עס איז, באמת' די העכסטע צייט אונזערע הדסה טשאפטערס זאלען זיך פאראינטערעסירען מעהר מיט די היגע ארימעלייט און ארבייטסלאזע און מאכען עטליכע "ברידזש־פארטים" פאר זיי. מיר זענען אויך אידען, מיר דארפען אויך לעבען.

וועל, פאניע רעדאקטאר, איך האב זיך גענוג אנגעזעהן און אנגעהערט, און בין געקומען צום שלוס, אז קיין צרות פעהלט ניט ביי אונז אין טאראנטא, און עס וואלט אייך גאר ניט געשאדט ווען איהר כאפט זיך אריין אין דער צדקה פעדעראציע און זעהט, וואס דארטען טוט זיך. עס וואלט באמת פיעל וויכטיגער געווען אידער דרוקען "וואס איך זעהר און הער אין ארץ ישראל".

פיעלייכט וועט אייער באשרייבונג, וואס איהר זעהט און הערט אין טאראנטא אויפוועקען די גלייכגילטיגע טאראנטאר אידען, דערוואדרימען זייערע הערצער צו דער פליכט צו העלפען די יתומים, אלמנות, געפאלענע בעלי בתים און ארבייטסלאזע.

טוט דאס, הער רעדאקטאר, פאר די נויטליידענדע.

דערמאנט די הדסה טשאפטערס, אז אידער לויפען אין פאלעסטינע און ברענגען אונז גרוסען פון דארטען, זאלען זיי זיך בעסער אפגעבען מיט דער היגער געזעלשאפטליכער ארבייט.

עס איז צייט אז אידען זאלען זיך אויפכאפען פון שלאף און ניט פארנאכלעסיגען זייערע אלטע טראדיציעס צו העלפען דעם יתום און דער אלמנה.

האפענדיג, אז איהר וועט מיין בריעף דרוקען, פארבלייב איך מיט גרויס דרך ארץ,

הערי פולען,
803 קאלעדזש סטריט,
טאראנטא.

אנפילען פעי ענוועלאפס

- מיט סטריט קאר -

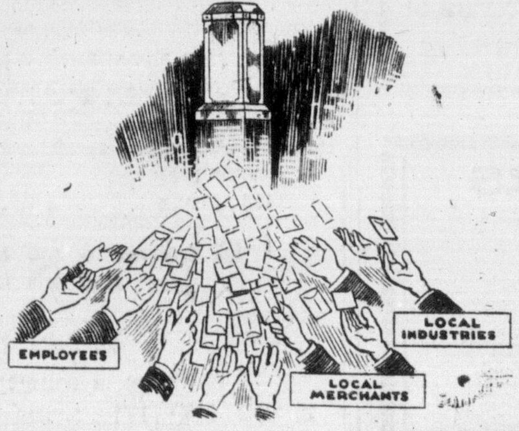

ווען איהר פאהרט מיט טי. טי. סי. שטעלט צו דאס געלט וואס איהר גיט אויס אויף טראנספארטיישאן מעהר באשעפטיגונג אין קאנאדע און באזונדערס אין טאראנטא, ווי א פיעל מאל גרעסע סומע אויסגעגעבען אין טייערען טראנספארטיישאן.

אייער טי. טי. סי. פעיר באזארגט מיט באשעפטיגונג איבער 4000 טאראנטאר איינוואוינער אויפ'ן פעירָאל פון דער טי. טי. סי. און עס העלפט אנצופילען די פעי ענוועלאפס פון פיעלע אנדערע לאקאלע און קאנאדער אינדוסטריעס פון וועלכע טי. טי. סי. סופלייעס און עקוויפמענט ווערען געקויפט.

TORO N ГO TRANSPORTATION COMMISSION

געלעכטער און געוויין

פון געארג בראנדעס.

(לויט א נאך ניט באקאנטען כתב־יד, וואס איז ערשט פארעפענטליכט געווארען.)

דאס לאכען איז כמעט די וואונדערליכסטע אייגענשאפט פונ'ם מענשען. פון אלע זיינע אייגענשאפטען איז דאס לאכען דאס רעטזעלהאפסטע. דער לאך איז א גוטמוטיגער און א שוידערליכער, באנאל און גייסטרייך, גראב גרילצעניש און פארשמייכלענדיג, ער קען זיין אויס פרייד און פארצווייפלונג. דאס לאכען איז אין זיין אוירשפרונג זעהר נאהענט צום וויינען און דעריבער איז פאלש די אלגעמיינע מיינונג, אז דאס לאכען איז די טאכטער פון פרעהליכקייט. ווארים ווען לאכט דער מענש? ווען ער זעהט, אז עפעס איז ניט־פארנונפטיג און פארשטענדליך, איז אנדערש ווי עס דארף זיין. די אלע זאכען דארפען דאך אין דער ווירקליכקייט נישט ארויסרופען קיין פרעהליכקייט, נאר א געפיהל פון טרויער. דעריבער איז טאקע דאס לאכען פונקט אזא אויסדרוק ווי פארצווייפלונג, ווי פרייד. נאר אין דעם אייגענעם פאל, ווען דאס לאכען איז ניט ארויסגערופען דורך א קאמישער סיבה, האט עס נישט קיין שייכות מיט געוויין, אויסער דעם פאל איז דאס לאכען שטענדיג געמישט מיט צער.

אין דער ווירקליכקייט איז אבער דאס קאמישע אזוי צוזאמענגעוואקסען מיט'ן טראגישען, אז מען קען ניט דאס קאמישע בשום אופן גענצליך אפזונדערען פון זיין געגענזאץ, און דעם דיכטער איז דעריבער אוממעגליך ארויסצורופען דאס ריינע געלעכטער פונ'ם קאמישען.

די נייע דיכטונג דארף געהן אין דער ריכטונג פון די אלטע גריכען. ארויסווארפען פון דער קאמעדיע אלץ וואס שטערט דעם געלעכטער. די ניי־פראנצויזישע מאראליזירענדע דיכטונג איז ניט אויסגעהאלטען. עס איז זעהר העסליך, ווען דער מענש לאכט איבער זיינע אייגענע יאמערליכקייטען. און די שולד האט דער דיכטער, וועלכער האט זיין קאמעדיע באלאדען מיט א מאטעריאל, וואס געהערט צו דער סאטירע און עס איז זעהר פיינליך פאר'ן בעסערען מענשען צו לאכען מיט א וועהטאג אין דער נשמה. ביי שעקספיר'ן איז די מישונג פון קאמישען און ערנסטען גאר א מעכאנישע.

אין די שוי־פענסטער פון א טייל בוכהאנדלונגען זעהט מען טיילמאל צוויי קליינע בילדער. איין בילד שטעלט פאר: זשאן לאכט, און דאס צווייטע — זשאן וויינט. אז מען קוקט אן די בילדער רופט דאס ערשטע ניט ארויס קיין געוויין און דאס צווייטע קיין געלעכטער, אבער מען לאכט מיט איין זשאן איבער דעם צווייטען. דא ווערט נעמליך געפייערט א טריאומף פונ'ם לאכען. דאס זענען ניט קיין סיטואציע בילדער. "זשאן לאכט" — לאכט שטענדיג פונקט אזוי, ווי "זשאן וויינט" — האלט שטענדיג אין איין גיסען טרעהרען. אבער ניט דער ערשטער איז א דעמאקריט און ניט דער צווייטער

(פארזעצונג אויף פיירזש 3)

MODERN Photo STUDIO

ט. שליאכטער
פאטאגראפער

452 קווין סטריט, וועסט
טריניטי 6569

די גרעסטע איינציגע אידישע ערשט־קלאסיגע פאטאגראפיע פאר די לעצטע 15 יאהר, וועלכע ווערט פאטראנייזט פון אלע קלאסען אידען, ווייל אונזער ארבייט איז גאראנטירט.

ארדערט אייערע לשנה טובה'ס אין צייט. צו יעדען ארדער א בילד געמאכט פריי.

ספעציעל געמאכט חתן־כלה בילדער און גרופעס נאך דער לעצטער מאדע.

אויך האבען מיר ווילס פאר כלות צוגעפאסט צו יעדער איינער.

קומט אנקוקען דעם

"וועלש בלאוער"

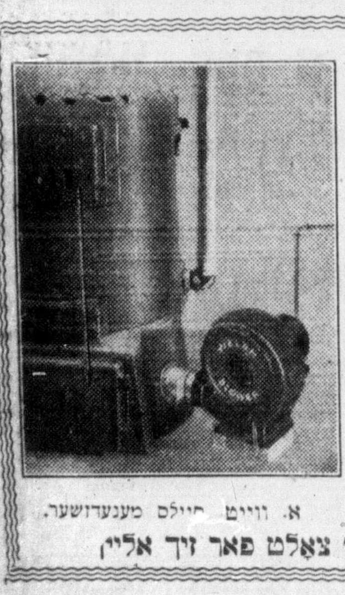

שפארט אייך געלט, צייט און קוילען באווארימט אויטאמאטיש אייער הויז איז פולשטענדיג גאראנטירט.

פרייע סוירווים. לייכטע באדינגונגען

וועלש בלאוער און סטאקער קא.
באנק אוו נאווא סקאשיא בילדינג
דאנדעס און ספעדיינע
טריניטי 2436.

א. ווייט חיילס מענעדזשער.

דער "וועלש בלאוער" צאלט פאר זיך אליין

בשר כשר בשר כשר

די באוואוסטע בוטשערס

אייבראם בראדערס

אנאנסירען אז פון היינט אן קענט איהר באקומען אין אלעאונזערע סטארס איבער'ן שטאדט

פלייש, רינדערנע און קעלבערנע פאר בלויז 3 פונט פאר 25 סענט

צוליעב דעם וואס מיר האבען אונזערע אייגענע שלאכט הייזער קענען מיר פארקויפען פלייש צו האלסייל פרייזען דירעקט צום קאסטומער אידישע פרויען פון טאראנטא, נוצט אויס די גע־לעגענהייט, וועלכע מיר גיבען אייך

פרישע פלייש יעדען טאג, סעלבערנע און רינדערנע 3 פונט פאר 25 סענט

אידען פון קאנטריס ארום טאראנטא קענען זיך באנוצען מיט דער געלעגענהייט דורך ארײנשיקען א 5 דאלאר ארדער דירעקט צום הויפט אפיס.

סטייק און ריפ סטייק
ברוסט פלייש
קעלבערנע סטייק
קעלבערנע טשאפס
לעבער
15ס א פונט

ריפ פלייש
קעלבערנע פלייש
קעלבערנע ברוסט
קעלבערנע שאלדערס
10ס א פונט

אונזערע סטארס געפינען זיך אין די פאלגענדע פלעצער:

קארנער קענזינגטאן און סט. ענדרוס.
קארנער יוקליד און דאנדעס.
קארנער טשעסטנאט און דאנדעס.
קארנער קאלעדזש און גרייס סטריט.
795 קוין סטריט וועסט.

— אין —
אונזער נייע סטאר אין וועלכער מיר האבען זיך אריינ־געמופט פון אגוסטא עוועניו
372 קאלעדזש סט.

קויפט אין די אייבראם בראדערס סטארס. הויפט אפיס: 138 הענלענס עוועניו
אויב איהר האט וועלכע עס איז קלאגע פאר ניט גוטער באהאנדלונג, טעלעפאנירט מעלראוז 2407 און 2508.

גאלדענבערג'ס כשר רעסטאראנט
באזונדערע פלעצער פאר
- מילכיגס און פליישיגס -
די אמת'ע כשרה סיסטעם
עקזיסטירט זינט 1908.
275־273 ספעדיינע עוועניו. טעלעפאן טריניטי 0444.

טעלעגראם: —

צו אלע אידען פון בלור סטריט וועסט און אומגעגנד פון באטהורסט ביז אסינגטאן! — מיר לאזען אייך וויסען, אז

לעצטען דינסטאג דעם 18-טען אויגוסט
האבען מיר געעפענט א אידישע גראסערי, קרימערי
און פרוכט סטאר

וואו איהר קענט אייך באקומען כשרה דעליקאטעסען, די פרישסטע סחורה, צו ביליגסטע פרייזען. קומט און איבערצייגט זיך.

683 בלור סטריט וועסט
טעלעפאן לאמבארד 0324.

לשנה טובה תכתבו!

ווינשט עם אייערע פריינט מיט די
לעצטע סטייל שנה טובה קארדס מיט אייער בילד
פארפערטיגט אין דער
יוראפיען סטודיא צום ביליגסטען פרייז $1.00 א דאזען

קומט און איבערצייגט אייך, אז גוטע און שעהנע בילדער אויף מאדערנסטע שנה טובה קארטען קריגט איהר אין דער

EUROPEAN STUDIO
ס. העלפאנד
238 קווין סטריט, וועסט. טעל. עדעלייד 3789

טעלעגראם!

א צווייפאכיגע שמחה של מצוה אין

מושב זקנים

וועט פארקומען

זונטאג, דעם 6-טען סעפטעמבער

א ספר תורה

ווערט אריינגעגעבען פון אונזער אלטען קאלעקטאר **שמואל צבי יודין**

און גאנץ ש"ס

ווערט אריינגעגעבען פון **מר. בערמאן**, סאליוואן סטריט.

אזא שמחה איז א זעלטענהייט, און יעדער איינער דארף געניסען פון דעם גייסטיגען פארגעניגען, און דורכדעם וועט אויך געניסען אונזער אלטמענ'ס גוטיגסטע אינסטיטוציע, מושב זקנים.

פריינטליכע שוהלען זענען געבעטען ניט צו פארנעהמען דעם דאטום.

אכטונגספאל,
טאראנטא מושב זקנים.

א וויכטיגע נייעס
— פאר —
סט. קלעיר'ער אידען

די קאנגרעגיישאן בני יעקב
73 מעקעי

איז זעהר שעהן איבערגעפיקסט און דאס יאהר וועלען דאווענען גוטע בעלי תפילות, און איהר וועט געוויס הנאה האבען פון אייער יום טוב.

טיקעטס — דאבעל $3.00
סינגעל טיקעט 75 סענט
צו באקומען ביים שוחט
רעסקי, 1281 סט. קלעיר

פיינטינג, פייפער הענגינג

מיר דעקארייטען אייערע רומס פאר 5 דאלאר א רום, מיט אונזערע פייפער. טעלעפאנירט גלייך: — לאמבארד 6951.

יעדע נאכט פרייע לופט טעאטער אין סאניסייד
The MERRYMAKERS
מיט בראדווי סטארס
און אל פלאנקעט, רעד ניומאן און אנדערע.
כאר פון פיינע טענצער.
3 פארשטעלונגען יעדען אווענט — 7.45 ביז 11 א זייגער.
דערוואקסענע 35ס.; קינדער 15ס.

מיר באזארגען אפיסעס
מיט
האנטיכער
ראלער טאועלס
צו יעדען ארדער.
קאבינעטס פריי.

אויך אלעס פאר רעסטאראנטס, פעק טאריס, דראג סטארס, און אנדערע געשעפט סטארס, אין יע'ען געגענט פון שטאדט.

מיר האבען א גרויסע אויסוואה' פון אלעס אין לינען.

רופט אונז פאר סורוויס און צו־פרידענהייט.

י. ווינראט, אייגענטימער.
טעלעפאן טריניטי 3659
UNITED
Sanitary Towel
COATS & APRONS SUPPLY CO.
508 באטהורסט סט.

אן ענטפער

— פון דער —

קהלה אף טאראנטא

צו די

אידישע אינסטיטוציעס אין שטאדט,

און צו

אלע אידען פון טאראנטא!

אויפנעהמענדיג דעם דרינגענדען רוף פון די אידישע אינסטיטוציעס אין שטאדט, האט די קהלה גערופען א **ספעציעלע פארזאמלונג פון די שטאדט פארטרעטער, צוזאמען מיט די שוחטי עופות** און עס איז באשלאסען געווארען נאכצוגעבען דעם פארלאנג פון דער שטאדט.

עס איז באשטימט געווארען א פאלשטענדיגער קאנטראל אויף שחיטת עופות **און דער פראפיט זאל איבערגעגעבען ווערען אין גאנצען צו די שטאדטישע אינסטיטוציעס.**

די קהלה פארלאנגט דעריבער די פולע קאאפעראציע פון אלע אידען אין שטאדט צו העלפען אונז דורכפיהרען די ארבייט.

אום עס זאל זיין א פאלשטענדיגער קאנטראל, און מען זאל קענען קאנטראלירען וויפיעל עופות עס ווערען געשאכטען, טאר קיין שוחט ניט שעכטען אהן א קוויטעל.

גיט ניט קיין געלט צום שוחט פאר שחיטה געלט גיט איהם א קוויטעל.

ווען די אידען וועלען אזוי טאן, וועט איהר העלפען איינפיה־רען א קאנטראל.

קוויטלאך קען מען באקומען אין די פאלגענדע פלעצער:

ריכטיגער — 24 קענזינגטאן עוועניו.
אייבראם בראדערס — קענזינגטאן און סט. ענדרוס.
גאלדשטיין — 231 אגוסטא עוועניו.
טריימאן — 184 באלדווין סטריט.
לערנער — גרענדזש און יוראן סטריט.
קארטון — 33 באלדווין סטריט.
זאלצמאן — 26 באלדווין סטריט.
פעלדמאן — 813 דאנדעס סטריט וועסט.
זייגערמאן — 152 פאלמערסטאן עוועניו.
וואל — 869 דאנדעס סטריט וועסט.
גרינבערג — 117½ עליזאבעט סטריט.
ע. אייזען — 98 עדווארד סטריט.

האלסיילערס קענען באקומען קוויטלאך ביי:

רב ישעיה הערמאן - 32 נעסאו סט.

געדענקט! גיט ניט קיין שוחט קיין געלט פאר שחיטה — קויפט א קוויטעל.

געדענקט, אז קיין שוחט טאר קיין געלט נ י ט נעהמען.

די קהלה וועט אויךגאר אין גיכען פארעפענטליכען נאך פלעצער וואו מען וועט קענען באקומען קוויטלאך, און אויך די ספעציעלע שלאכט הייזער.

אידישע פרויען! העלפט אונז צו העלפען די שטאד־טישע אינסטיטוציעס.

קהלה אף טאראנטא.

בת קול יוצאת מאכסניה של תורה ומכרזת האספו

מיר חברה ש"ס דפה טאראנטא מאכען באקאנט צו אלע אידען בכלל, און די מיטגלידער פון חברה ש"ס בפרט, אז

זונטאג, פ' תבוא, 3 א זייגער נאכמיטאג וועט זיין —

א התחלה וסיום הספר

וואס דער באוואוסטער נדבן און כלל־מענש, מוקיר אורייתא ולומדיה, המפורסם לשבח ולתהילה **ר' אליהו אייזענבערג** האט מנדב געווען צו דער חברה ש"ס לכבוד דעם בר מצוה פון זיין באליבט אייניקעל.

מיר לאדען דארום איין אלע אידען פון טאראנטא, ובפרט די לומדי תורה צו קומען אין דער

בית יעקב שול 23 הענרי סטריט

בייצואוואוינען די שמחה של מצוה. איהר וועט געוויס מקבל תענוג זיין צו זעהן וואס עס מיינט א שמחה של מצוה ביי דער חברה ש"ס.

ובזכות זה וועלען מיר אלע האבען א כתיבה וחתימה טובה.

חברה ש"ס דפה טאראנטא.

אפיס טעלעפאן: עלגין 1619
נאך אפיס שטונדען: טריניטי 1446.
לאיער
ה. ס. מאנדעל
— פון —
גודמאן און מאנדעל
בעריסטערס, סאליסיטארס א. אז. וו.
רומס 40—41 אימפיריאל באנק בילדינג 171 יאנג סטריט

בשורה טובה צו אלע טאראנטאר אידען

מיט שמחה זאגען מיר אן אלע אידען פון טאראנטא, אז א דאנק שווערער מיה איז געלונגען צו באקומען איינעם פון די גרעסטע פערזענליכקייטען פון היינטיגער צייט

דעם פרעזידענט פון אגודת החזנים פון אמעריקע

חזן רב יעקב ראפאפארט

צו דאווענען ביי אונז די ימים נוראים הבע"ל

אונזער גרויסע

אסטראוצער שול

אויף סיסעל און ספעדיינע עוועניו

איז גוט באקאנט צו אלע טאראנטאר אידען, וואו א גאנץ יאהר איז פריי צו דאווענען פאר יעדען איינעם.

יעצט האט איהר א געלעגענהייט צו הערען איינעם פון די גרעסטע חזנים אין לאנד, און פאטראנייזען די שוהל.

באזארגט זיך גלייך מיט פלעצער, וועלכע איהר קענט שוין באקומען אין שוהל און אויסבעטען זיך א כתיבה וחתימה טובה.

די קאמיטע פון אסטראוצער שוהל.

דער 15. יאריגער יובילעאום

— פון דער —

תלמוד תורה עץ חיים

און אויך דער

סיום הספר תורה

פון דעם ספר וואס

הגביר הנכבד מר' יודל קאץ נ"י

האט מנדב געווען צו דער תלמוד תורה
וועט שטאטפינדען

זונטאג פ' נצבים, 30־טען אויגוסט

2 א זייגער נאכמיטאג

טאראנטאר אידען! געוויס פארשטעהט איהר ווי נויטווענדיג און נוציליך עס איז דער הייליגער אנשטאלט, וועלכער האט, פון דעם קליינעם מאסשטאב, אין וועלכען עס איז מיט 15 יאהר צוריק געגרינדעט געווארען, עררייכט צו זיין אן אנשטאלט אין וועלכען עס לערנען היינט צו טאג לערך 450 קינדער, וועלכע באקומען אן עכט־אידישע רעליגיעז־נאציאנאלע ער־ציהונג דורך די בעסטע לעהרער מיט א פרינציפאל וואס זענען מיט זייער גאנצער ענערגיע איבערגעגעבען צו אן אידיש־באוואוסטזיניגען חנוך.

ליידער אבער אין דעם איצטיגען קריזיס, ווען פיעלע בעלי בתים וואס האבען מיט פארגעניגען געצאהלט שכר למוד פאר זייערע קינדער, זענען איצט נישט ביכולת צו צאהלען, און די צאהל פון נישט־צאהלענדע תלמידים פארגרעסערט זיך מיט יעדען טאג, זענען די פינאנציעלע אומשטענדען פון דעם הייליגען אנשטאלט זעהר קריטיש, און מיר קאנען דעריבער נישט נאכ־קומען דעם פארלאנג פון אלעמען, וואס ווילען אריינגעבען זייערע קינדער צום לערנען.

דעריבער בעטען מיר אייך, אז איהר זאלט אנטייל נעהמען אין דער טאפעלער שמחה של מצוה און מיט אלע מעגליכקייטען מיטהעלפען צום ערפאלג פון דער אונטערנעהמונג און מיט אייער מיטהילף וועלען מיר אויף ווייטער קאנען אנגעהן מיט אונזער הייליגער אויפגאבע צו געבען אן עכט אידישע ערציהונג צו אונזער יוגענט אהן קיין באגרענעצונג.

אלע קאנגרעגיישאנס און סאסייטיס זענען געבעטען נישט צו פאר־פעהלען פון צו געבען זייער ביישטייערונג צו דער אונטערנעהמונג פאר דעם הייליגען אנשטאלט, וועלכער איז א שטאלץ פאר'ן טאראנטאר אידענטום.

ובזכות זה וועט מקוים ווערען "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר" איהר וועט האבען א כתיבה וחתימה טובה, און אז איהר וועט בעטען "עשה למען תנוקות של בית רבן" וועט חש"ית אייך צוהערען און וועט אייך אנצייכענען צו א שנת חיים ברכה וישועה.

מיט אכטונג,

יוסף לעווין, פרעזידענט און קאמיטע.

קויפט נישט קיין קויהלען ביז איהר זעהט א

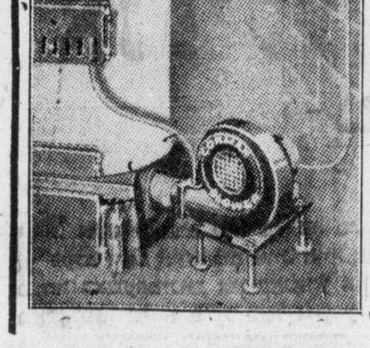

קארמאן „בלאוער"

"דער גאראנטירטער בלאוער" ספעשעל זומער רעדאקשאן. שפארט געלט, צייט און קוילען. טעלעפאנירט אונז און מיר וועלען עס דעמאנסטרירען

קארמאן אינזשינירינג קא.
81 פארטלאנד סטריט
טעלעפאן עלגין 1428 און עלגין 1429

BLOOR MOTORS
בלור מאטארס
האבען איבערגעמופט זייער גום באקאנטען
גאראדזש צו 464 באטהורסט סטריט
אפען טאג און נאכט. אלע ארבייטען גאראנטירט.
מעסיגע פרייזען. טעלעפאן טריניטי 9066.
אייגענטימער: סאול פארב.